

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:
Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendő az előfizetési díjak, nyilatkozatok és hirdetések.

Telefon szám 34.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor
Fél évre 4 kor.
Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosabb számlátnak.

Nyitlított pótlásra 50 fillér.

MURAKÖZ

Felolvasó szerkesztő:
ZRINYI KÁROLY.

Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és lapnyelvényező:
STRAUSZ SÁNDOR.

Válasz dr. Tamás Jánosnak.

A lélekreértékek kezdtek oszladozni, a gyanúsítások ellúntek és már azon gondolkodunk, hogy legszebb egyetértésben dolgozhatunk Muraköz népének előhaladásán valamennyien: papok, tanítók, jegyzők.

S ideje is volna! Népünk nagyon visszamaradt. Gazdasági tekintetben nem tart lépést más magyar vidékek gazdáival. Marhatenyésztése nem kielégítő. Az utolsó években lehetetlen észre nem vennünk, hogy ezren és ezren kijárnak Ausztriába dolgozni s saját munkarejükkel Ausztriát gazdagítják. Hogy erkölcsi és vallási szempontból is káros ez a munkálkodás, nem is kell bizonyítanom. Ezért is szükséges lenne Muraköz papságának, tanítósgának és jegyzői karának állvetett munkájára!

De egy új momentumot is kell fel említenem. Március 12-én Zágábban megünnepelték Muraköz 50 éves visszacsatolását. Ezen ünnepély ének- és zeneszámait nem érdekelnek. Semmi fontosságot nem tulajdonított dr. Horvát Rudolf tanár előadásának sem, aki Muraköz visszacsatolásáról beszélt. De ez ünnepély alkalmából kis beszámoló is volt.

E beszámoló alkalmával elpanaszolták, hogy Muraköz papsága ezen 50 év alatt semmit sem tett a horvát eszme terjesztése érdekében. S ezért most új módszerhez fordulnak a horvátok. A papságra több nem támaszkodnak, hanem a Cipil és Metod — egyesület a saját költségén kitanított több egyetemi hallgatót, akiknek az lesz a feladatuk, hogy Muraközben mint ügyvédek, orvosok ill. a nemzetiségi eszme szolgálatába álljanak.

Ha semmi más miatt, hát eme vesze-

A Muraköz visszacsatolása.

— Tört. visszaillesztés az 50 éves jubileum alkalmából. —
Irtá: Haller Jenő.

A horvátok mostanában ünnepelték meg annak a »gyászos« emlékeztető napnak — 1861. márc. 12-ének — félszázados évfordulóját, amikor elvesztették a Muraköz rövid birtoklás után. Most, hogy Csáktornya mozgalom indult meg ezen örömapnak méltó megisztelezésére, talán nem lesz érdektelen dolog visszatekinteni a Muraköz múltjára és a visszacsatolás körülményeire — horvát forrásművek nyomán.

A Muraköz, mint hagyaték. II. András idejében Buzád báné volt. Később a Csákoké, majd Lacky István edényi vajdáké, aztán pedig a Cilleyeké lett. I. Mátyás a Hampó-Ernust nemzetiségnek adományozta. 1542—1691-ig a Zrinyiek hatalmában van. Aztán, hosszabb-rövidebb ideig, idegen zsoldosok kezére került, akik közül a tékozló Althánok eladják azt 1791-ben Festetics Györgynek. Azóta a Festetichek a muraközi plébániák pátronusai. Ennyire zsúgoródott össze századokon át a főkapitányok, vajdák, plenipotenciáriusok jogköré.

A régmúltban, 1790 előtt, a történelem nem ismert magyar-horvát antagonizmust. Hiszen pl.

delem okából kellene egy táborban találkoznunk. Mert biztos, hogy a nemzetiségi eszme harcossai elsősorban a papságot és a tanító-ságot fogják támadni.

Csak tessék elolvasni az »Istina u Megjimurju« című iratot s elegendő bizonyíték áll rendelkezésünkre, hogy ez új eszmék harcossai a papságot is támadni fogják.

S ahogy tényleg egymást megértettük, s együtt dolgozni kezdtünk, egyszerre kiáll a sorból dr. Tamás János úr s a »Zalában« és a »Muraközben« feleleveníti a régi gyanúsításokat s elavult vádakkal lép fel ellenem, úgy azonban, hogy a Muraköz más papjainak is juttat a vesszőfuttatásból.

Ha csak személyes ügyemről volna szó, nem is váiaszoltuék. Türem már külbmb gyanúsításokkal. De mert rossz világításba jöhetnének azon mélyen tisztelt barátaim — különösen a tanító urak, akikkel egy sorban dolgozom, ömíastuk kötelességemnek tartom a nyilvánosság eléállani.

Dr. Tamás János úr egy nagy logikai hibával dolgozik cikkében. Ezt úgy hívják: post hoc, ergo propter hoc. Ő ugyan nem meri kimondani, hogy horvát eszme szolgálatában állók; de az eseményeket úgy csoportosítja, hogy mindenki csakis ezt az egy következtetést vonhatja le belőle.

De halljuk, miről is van szó? Dr. Tamás úr az említett lapokban felhívást intéz a Muraköz három képviselőjéhez, hogy minden lehetőtl kövessenek el Muraköz egyházi állcsatolása érdekében. Miért?

Mert ő ezelőtt egy évvel a perlaki bírótól ezt hallotta: »legnagyobb baj, hogy gyermekeinket nem tanítják és nem is akarják tanítani anyanyelvünkön (értsd horvátul)!« S hozzá teszi, hogy muraközi ember-

től 20 év alatt ezt még nem hallotta. S kiemeli, hogy ez az ember, akit a Lajtman-féle befolyás segített a bírói székbe, úntott arccal nézte végig a március 15-iki ünnepélyt, mert csak a zágrábi seminárium gyümölcsseit ismeri el vezetőjének. A papság pedig távollétével tündökölt — kivéve a perlaki káplánt.

Ezen beállítás szerint én volnék a perlaki bíró inspirátora ez ügyben. Azért kell elcsatolni Zágárból Muraköz.

Pedig ha dr. Tamás János úrnak jobb emlékező tehetsége lenne — visszaemlékezhetnék egy pár eklatánsabb esetre, még abból az időből, amikor én még az iskola padját róltam.

Vajjon nem emlékszik valami Vlahek nevű emberre ott Perlak környékéről, aki valami iskolai ügyben el is volt ítélve? Vagy nem hallotta soha, hogy volt Muraközben egy bíró, aki nem akarta magyarul aláírni a nevét — hanem horvátul s ez is ezelőtt 10—15 évvel történt? Hát az 1903. vagy 1904. évre nem emlékszik, amikor horvát röpiratokat terjesztettek a nép között?

Ugyebár ezeket is én csináltam!?

Mirevaló hát az a logikai beállítás? De tisztázok már egyszer a helyzetet! Lappangva gyanúsítgatnak, hogy pánszláv vagyok. Tessék nem gyanúsítani, hanem bizonyítani. Ha pánszláv érzelmű lennék s ha tényleg a horvát nemzetiségi eszme felébresztésére utaznám a Muraközben, akkor e cél elérésére:

1. legelső kötelességemnek tartanám, hogy minél több horvát lapot adjak a nép kezébe. S hogy a lapot minél jobban megkedvelje, felkeresném azokat tudósításokkal. Eddig mint pap Murasiklóson — a hol születtem — Perlakon, Ligetváron és Kotorban működtem. Tessék kikutatni, hány

tására. Követ is csak az lehetett, aki magyarul is tudott.

1834-ben kimondják, hogy »ügyvédi oklevelet az nem nyerhet, aki magyarul nem tud. (Corpus decretorum juris Hungarici.)

Sőt többet monduk: 1832-ig a zágrábi Akadémian nem is tanították a horvát nyelvet. Az első horvát előadó Smodek Mátyás volt, aki Pesten végzett egyetemet.

1836-ban két »magyaron«: Hegedűs Pál és Salopek János, verőcei alispán, magyar érzelmű annyira fitogtatja, hogy a Litterae amicae univ. et Croatiae s. röpirattal szemben maga bizonyítja azt, hogy Szlavónia jog és törvény szerint mindig Magyarországához tartozott.

1835-ben V. Ferdinánd trónraléptekor kezdi meg az illirizsmékk konkolyhintését Gáj Lajos. Horvát Rudolf dr. történetíró azt mondja, hogy mivel a terjedő magyarosítás megállítására Ferdinándot gyöngye uralkodónak tartották honfitársai, azért: »elkezdének szövetségéseket keresni, akik a magyarok ellen való harcban segítségükre legyenek.« Így sarjadt ki a délszláv eszme. »Természetes azonban — mondja továbbá Horvát R. — hogy a horvátok a szerb — szlovén — bolgár — délszláv szövetségeseinek csak a kultúrsegítéségre gondoltak.« (?)

lapot sikerült elterjesztem? Hány cikket irtam horvát lapokba?

2. Minden lehető eszközzel alakítanék egy-egy horvát kört, olvasókört vagy köznevelődési egyesületet. Ismerem e tekintetben a magyar törvények libelárismusát s tudom, hogy az alapszabályokat megerősítenék. De tessék rámutatni, vajjon csak próbálkozta-e ilyenféle kört vagy egyesületet létrehozni?

3. Miután azonban a legerősebb kapocs a pénz lévén, pánszláv céljaim megvalósítására arra kellett volna törekednem, hogy legelőszörban, a „Poljodelska banka“ főközléseit megalkaltam. S ehelyett mit tettem? Megalkottam Kotorban a hitelszövetkezetet, amely az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja. S két községben támogatom a népet, hogy szintén ily hitelszövetkezeteket alakítsanak meg.

4. Arra is kellene törekednem, hogy tanítványaim Varsadra vagy Zágrábba menjenek gimnáziumba. Ugyiszintén a tanoncokat Zágráb felé irányítanám. S tanítványaim legnagyobb része mégis Nagykanizsán tanul.

Ép ezért a vádakodás engem nem bánt. Bátran a szemébe nézek annak. Tessék tehát a vádakkal előállni, de ne csak előállni, hanem azokat be is bizonyítani.

Az én kifejtett működésemmek a célja, hogy népünket anyagilag, szellemileg felemeljem. Ez úgy érdekel mindenkit szívesen karöltve dolgozom. Igaz s ez természetes — legtöbbet dolgozom a Katolikus Népszövetség keretében. Azt szeretném, hogy boldog legyen Magyarország minden polgára, még ha Muraközben született is. S azon vagyok, hogy népünk belássa, hogy a magyar törvények nemcsak a nagy urak érdekeit védik, hanem a szegény népet is.

Ezzel végeztem. Az embernek nehezebb esik a gyanúsítás, el is kedvetlenül. De azért tovább dolgozom a megkezdett művön s azt hiszem nemcsak én, hanem a papsgazsina is rövidesen tömött sorban fog velem együtt küzdeni egy új rettenetes elenség ellen: a szociáldemokrácia és a horvát nemzetiségi mozgalom ellen.

Vezérszerepre nem vágytam. S azért szívesen kijelentem, ha dr. Tamás János úr népünk javára s a katolikus egyház szellemében dolgozik: a legnagyobb készséggel követni fogom. S akkor nem kell panaszkodnia amiatt hogy népünk csak a zágrábi seminárium gyümölcseit ismeri el vezetőjének.

Kotor. Lajtman György h. plébános.

1840-ben egy bizottságot küld ki a szábor oly bizonyítékok felhalmozására, amelyekből kitűnik, hogy Szlavónia és Dalmácia Horvátország társországa.

1841-ben az illirizmus áramlatainak megtörésére ellenmozgalmat indítanak meg a magyar állameszméhez hű horvát főurak, élükön Draskovics Sándor gróffal, Amade gróffal, Erdődi Iván gróffal, Rauch Levin báróval, Joszipovics Antal turpoyei Kómesel és Szuppán Ferencel. Melléjük szegődnek a turpoyei nemesek mind. De hiába! Az erős akcióval szemben gyámoltalannak bizonyul a gyöngye magyar — reakció. 1846-ban már mindennel szembe száll az illirizmus továbbterjedő özőne. Haller bán lekötésén a válságos viszonyok nyomása alatt és a Gáj — megmozdította lavina egyre közelebb sodorta Horvátországot az 1848-iki vézetes események felé. 1847-ben a magyar diétára küldött horvát Karok és Rendek így hetvenkednek: „hogy Horvátország, Szlavónia és Dalmácia külön királyságok (posebne kraljevine).“

(Folytatása köv.)

Városi közgyűlés.

A város képviselőtestülete március 24-én gyűlést tartott, melyen Petrics Ignác városbíró elnökléte alatt előszörban az 1910-ki számadások tárgyalása határozta a képviselők. A számvizsgáló bizottság jelentése alapján Benedikt Béla hozzászólása után az előjárásnak a felmentvényt megadták s Schwarz Albert dr. indítványára a számvizsgáló bizottságnak lekiismeretes, gondos munkájáért jegyzőkönyvi köszönetet mondtak. — A további tárgyalások során a közs. közmunka összeírásai bizottságba Toplek István, Sáfrán Károly, Ivacsics Ignác, az eszküdjelajstrom összeállítására kiküldött bizottságba Benedikt Béla s Fejér Jenő, végül az adótárgyalásra, mint bizalmi férfiakat Benedikt Ede és Horváth Pál képviselőket küldte ki a képviselőtestület. — Tudomásul vette Laux János állatorvos lemondását s felkéri ezért a főszolgabíró, hogy az állatorvos választására vonatkozólag intézkedjék. — Özv. Nuszy Mátyásné pótladoja leiratolt. — Pintarics Magda mosónő, Dömötör György fazekas és Tóth Ferenc cipész lakhatási engedélyt kaptak a községi kötelekbe való felvétel nélkül. — Az urbériális 50 hold erdőnek az urbéresek javára leendő átírása tárgyában 30 nap közbevetésével kitűzendő újabb közgyűlésen fog határozni a képviselőtestület. — A kórházalap részére rendezett jegyzői bal 673 20 K-t jutott a kórházalaphoz, amiért a képviselőtestület Szalmay József főszolgabírónak s a jegyzői karnak hálás köszönetet tolmácsol. — A mérlegdíjak megállapítása után tudomásul vette a képviselőtestület, hogy a földművelésügyi miniszterium a legelők javítására 2400 K-t engedélyezett. A legelők javítása az ősi szántás után csak a jövő év folyamán fogantatott. — Városbíró bemutatja az ovodák építési terveit, melyek szerint a csáktornyai és pusztafai ovodák felépítendőek lesznek. Az előjárás megkérik, hogy az építésre az árlejtést az áll. ép. hivatal közbejöttével mielőbb írja ki, arra nézve pedig, hogy az építést törzsvagyonból, vagy kölcsön útján teljesítse a város, az eszközöndő számítások után a jövő közgyűlésen határoz a képviselőtestület.

Zalavármegye mindenféle jellegű és fokozatu népoktatási tanintézetek tanári és tantestületeinek.

Vallás- és közoktatásügyi miniszter úr hivatali elődje 11534/908 szám alatt engedélyt adott a József Kir. Herceg Szanatorium Egyesületnek, hogy évenként egyszer az iskolákban emberbaráti alapjára irtalomgyűlést rendezhessen.

Egész jelentősége szerint átérzi a Miniszter úr azokat a magasatos szempontokat, melyek hivatali elődje elhatározását irányították.

Az egyesület kifejtette előtte, hogy az adományok beküldhetése céljából az iskolához postatakarékpénztári befizető lapokat küld, melyeket az önkéntesen adakozni kívánó tanulók maguk állítanak ki irtalom filléreikről. Az egyesület ötlete népszerűségi szempontból is előnyös, mert a tanuló ezzel a gyakorlati életben oly gyakran elkerülhetetlen átutalási móddal egy egy emlékezetes jöttevés kapcsán már az iskolában megismertetik. Az egyesület számolt a didaktikai szempontokkal is s a befizetési lap helyes kiállítását mutatol szemléltető tabellát készített, melyet minden iskola megfelelő számban közvetlenül az egyesülettől fog megkapni.

A József Kir. Herceg Szanatorium Egyesület számos tanítól, tanítónól, övönöl és ezek családtagjait gyógyíttatta és gyógyítja szanatoriumában s ha a tanító úrak jó szívvel támogatják az egyesületet: annál több a tanügyi szolgáltatásban álló beteg embertársunknak adhat helyet gyógyítóházamban.

Ezuttal is hangsúlyozza a Miniszter úr hogy a növendékek önkéntes irtalomadományokra, tehát csupán 1—2 fillér följárlására hivatkoz fel, az is világosan kijelentendő, hogy az adomány önkéntes és így arra senki kényszerítve nincs.

Felkérem címet, hogy az emberszeretnek ezen magasatos és igazán nemzelen tartó munkájában iskolai és társadalmi körben, eddig tapasztalt buzgóságával és a nagyfóntosságú ügghöz mért lelkes eréllyel fog eljárni.

Dr. Ruzsicska Kálmán,
kir. tanácsos, tanfelügyelő.

— Rendelet a feygyakorlatok tárgyában. A m. kir. honvéd gyalogságnál és a 2., 6., 9. és 10. honvédhuszár ezredeknél május hó 25 től június hó 11-ig is fognak feygyakorlatok tartatni. Ennélfogva a m. kir. honvédelmi gyalogság s a fenti honvédhuszár ezredek állományába tartozó azon nem tényleges legénységnek, mely a folyó évben feygyakorlat teljesítésére kötelezve van (a tartalék 1908 1906. és 1904., 1902. és 1900. továbbá a póttartalék 1908., 1906., 1904. sorozás évfolyamaiahoz tartozó azon legénységi egyének, kiknek tényleges szolgálata a feygyakorlat rovására nem tudott be, továbbá mindazok, akik az előző évről a feygyakorlatnak elhalasztása stb. folytán azt a folyó évben utánpótolni tartoznak) megengedtetik, amennyiben a feygyakorlatot egyik vagy másik feygyakorlati időszakban óhajja teljesíteni, hogy ebbeli kérelmét azonnal az illetékes vagy tartózkodási hely honvéd kiegészítő parancsnokságánál, vagy saját ezredparancsnokságánál szóbelileg, vagy írásban, esetleg levelezőlapon bejelentse.

K Ü L Ö N F É L E K.

— Kérelem. Lapunk folyó hó 1-ével a XXVIII-ik évfolyam II-ik negyedebe lépett, ez alkalommal tisztelttel kérjük az előfizetőinket, kiknek előfizetésük lejárt, megújítani; a kik pedig előfizetési díjjal hátralékban vannak, azt mielőbb bekieljen sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadás történjék. Tisztelttel a kiadóhivatal.

— Mai vezércikkünk. Tamás János dr. úr nyílt levele egy célzás révén felszólalásra bírta a katori helyettes plébánost, Lajtman György urat, hogy a cikkben foglalt s előszörban az ő személyét érintő meggyanúsítás ellen tiltakozzék. Szívesen adunk helyet a válasznak, mert védekezésről van szó. De azért is, mert az őszinte megnyilatkozás és meggyőző védekezés reményt táplál bennünk az együttes munkálkodás iránt. Mely együttes munkálkodás nemcsak rendes időben célirányos és hasznos, de különösen akkor kívánatos, amikor oly veszedelemmel állunk szemben, aminőt Lajtman úr válaszában elének állít. A horvát nemzetiségi mozgalom réme kell, hogy köztünk az ellentéteket kiegyenlítse s az eddig külön csapatokban küzdöket egy táborban tömörítse: hogy így állvetett munkával szembenézzünk a kísérletnek s azt mindjárt az előcsatározások megindításakor már csírájában elfojtsuk S

bizunk benne. Bizunk a teljes sikerben. Mert Muraköz társadalmában szembe nézett már nagyobb bajokkal is. Győzni fogunk most is. Mert a tömörülést akadályozó elintételek nem élesek. Azokat a mi józanságunk elenyészelteti fogja. S akkor nemcsak a külső veszedelemmel szemben álljunk meg sikerrel helytűn a magyar állameszme szolgálatában, de a belső bajokat is szánálni fogjuk. Ezért örvendünk a válasznak, mert ebben a munkában, a becsületet ösztönző tettek kijelentése után, táborunkban a lelkeskedés is fogjuk tisztelhetni s hozzá az első sorban küzdők között, akiknek hathatós segítségét a Muraközre nézve az erő megbecsülhetetlen forrását jelenti.

— **Kinevezés.** Az igazságügyi m. kir. miniszter Wüszner Henrik budapesti kir. és váltó-törvényszéki irodatisztel ugyanoda irodavezetővé nevezte ki.

— **Halálozás.** A helybeli Szent Ferenc-rendnek hatoltja van. Décsi Illés sekrestyés, a rendnek 19 év óta hűséges tagja, vasárnapról hétfőre forduló éjjel ütőerelmesesedés következtében elhunyt. Décsi Illés 13 éve, hogy a csáktornyai zárdat szolgálja szedőként nemcsak a szerzet tagjainak szeretetét érdemelte ki, de a hívők közül is mindenki rokonszervezett vele. Temetése 28-án d. e. 9 órakor volt a 8 órakor megtartott gyászmeze után. Temetésén nemcsak a katolikus község jelent meg nagyszámmal, de résztvett azon a muraközi lelkészi kar s a varasdi rendház is testületileg, ahonnan a rendfőnök vezetése mellett 28 klerikus jött el a temetésre, mely utóbbiak a gyászmeze alatt latin rekvieket énekeltek s a temetés alatt a kántori teendőket látták el. Décsi Illést a szentmihályi temetőben helyezték el örök nyugalomra. Nyugodjék békében!

— **Házasság.** Bernhardt Ferenc kereskedő házasságot kötött öz. Kübecher Gizellával Bécsben.

— **A nagykanizsai Patronage Egyesület.** f. hó 9-én délelőtt fél 11 órakor Nagykanizsán a városi tanács-teremben rendes évi közgyűlését tartja, melyre a tagok meghívatalnak.

— **Halálozás.** Igaz részvétellel értesültünk, hogy Szenteh Gáborné, született Belák Terézia úrasszony, f. hó 28-án éjjeli 2 órakor, hosszas szenvedés után, munkás életének 67-ik évében Tabon elhunyt. A megboldogult földi maradványait 1911. évi március 30-án, d. e. 10 órakor a tabi sírkertben helyezték el örök nyugalomra. Az elhunyt úrasszonyban, kit férjén, Szenteh Gábor ág. ev. lelkészen s gyermekein kívül 13 unoka sirlát, intézetünk volt gazd. szaktanárját, Szenteh Dezső, áldott jólelkű édesanyját gyászolja! Áldott legyen emléke!

— **A gimnázium ügye.** Az internátussal kapcsolatos gimnázium érdekében megindított mozgalomból kifolyólag foganatosított aláírások befejezést nyertek. Mindössze 1692-en kértek aláírásukkal, hogy Csáktornya főgimnáziumot kapjon. Az aláírások négy járásra terjednek, ezek közül persze a legtöbb a muraközi járásokra, elsősorban pedig a csáktornyai járásra 1391 eskik. Csáktornyan 400 aláírást gyűjtöttek. A stridovári körjegyzőség területén 271, a muraszentmártoniban 136, a drávavásárhelyiben 115, a csáktornyavidekiben 114-en írták alá a kérvényt. Perlekről 47 aláíró jelentkezett. A murántúrlói 126-an kérték a gimnáziumot. Az aláírásokkal ellátott kérvényt a napokban adja át a város előjárósága a kerület képviselőjének. Hajos Ferenc drnák, aki azt a miniszternek nyújtja át.

— **Az aszfalt.** A vármegyei törvényhatóság tudvalevőleg a felebbezés elutasításával az aszfalt létesítésére hozott képviselői határozatot s az egyidejűleg felterjesztett járdaszabályzatot jóváhagyta. A felebbezők azonban nem nyugodnak. Még nem jart le a törvényes 30 nap s máris bejelentette Pakscsa Flórián társai nevében is, hogy a törvényhatósági végzést a belügyminisztériumhoz megfellebbezi. Az aszfalt létesítése tehát megint halasztást szenved, de remélhetőleg csak rövid időre.

— **Az Első Magyar Biztosító közgyűlése.** Ma délután tartotta meg az Első Magyar Általános Biztosító Társaság gróf Csekonics Endre elnök vezetésével az évi rendes közgyűlést. Az elnök üdvözlötte a megjelenteket és megállapította, hogy a közgyűlésen 24 részvényes jelent meg, akik 465 részvényt tettek le és 79 szavazatot képviselnek. A jegyzőkönyv hitelesítésére az elnök Horváth Elemér és Asbóth Emil részvényeseket kérte fel. Az igazgatóság jelentése konstataja, hogy az 1910-iki üzlet év végeredménye, dacára a jégbiztosításnál szenvedett 400,000 koronát meghaladó veszteségnek, nem kevésbé kedvező, mint volt a megelőző üzletév. Felemlíti a jelentés, hogy a társaság részt vett a Szarajevóban székülő „Hercegbosna” bosnyák hercegovinai országos biztosító intézet megalapításában és így a biztosítási ügynek az annektál tartományokban is újabb szolgálatot tehet. A társaság félszázados működése emlékére alkotott 500,000 koronás alaptőkéjét az évi kamatjövendelmét, 20,000 koronát az igazgatóság az Országos Gyermekszanatórium Egyesületnek és a „Szeretet” Gyengeelműjüket és Siketnémákat Gyámoló Országos Egyesületnek javasolja kiadni. Az intézet tiszta nyeresége 5,052,904 korona 24 fillért tett ki. Ebből az összegből az alapszabályok értelmében az életbiztosítottak nyeményszénelül 569,174 korona 28 fillért, külön tartalékalapra 505,290 korona 42 fillért, valamint egyéb alapszabály szerinti levonásokat eszközöl. A fennmaradó 3,422,620 korona 5 fillért tiszta nyereségből az igazgatóság javaslataira részvényenként 700 korona osztalék, összesen 2,100,000 korona került kifizetésre, míg 1,322,620 korona 5 fillért Fülön tartalékalapra visznek át. A közgyűlés a jelentést egyhangulag elfogadta és Imrédy Kálmán indítványára az igazgatóságnak és felügyelő bizottságnak a felmentvényt megadta; ugyancsak Imrédy indítványára a közgyűlés köszönetet mondott az igazgatóságnak és különösen Ormódy Vilmos vezérigazgatónak buzgó és sikeres működésért. A közgyűlés ezután elhatározta, hogy a részvények után járó osztalékot e hó 20-tól kezdve a társaság pénztárából fizetik ki. Közéledő adozásokra a közgyűlés 20,000 koronát szavazott meg. Végül a társaság választmányába a közgyűlés gróf Károlyi Gyula részvényest megválasztotta.

— **Tanfelliügyet látogatása.** Ruzsicska Kálmán dr. kir. tanácsos, tanfelliügyel Kotorba március hó 29-én kiszállt, hol a községi iskola államosítása ügyében tárgyalt. Másnap, március 30-án pedig meglátogatta az elemi iskolát s a két ovodát.

— **Közgyűlés.** A Csáktornya Vidéki Gazdakör f. hó 23-án délután 4 órakor a községi háza tanács-teremben közgyűlést tart. Tárgy: Jegyző és aljegyző választás.

— **Elhalasztott jegyzőválasztás.** A f. hó 4-re kitűzött belicai jegyzőválasztás, e hó 12-ikére halasztottat.

— **Színéret.** Fehér Vilmos szintársulata a múlt héten is szorgalmasan játszott Csáktornyan. Szinte került pénteken Tilos a csók operett; szombaton d. u. Sabinnók elrablása bohózat, este a kuruzsló színmű; vasárnap d. u. a Tatárjárás operett, este a Balkáni herceg operett; hétfőn Luxemburg grófja operett, kedden a Cigánybáró operett, szerdán d. u. ifjúsági előadásban a Jánosvitát adták, este kabaré volt a csütörtökön a Sabinnók elrablása bohózat (másodsor). Két kimagasló előadása volt a hétnek: A kuruzsló s a Cigányserzem. Először különösen Feleki és Arany Olga váltak ki játékkal. Ebben a darabban fellépett Kovács Sándor és Ihász Gizi is, akik mint új tagok jó erőknél bizonyultak. A Cigányserzem a primadonna, F. Peéry Illus jutalomjátéka volt. Magától értetődik, hogy a domináló szerep ezuttal is Peéry kezében volt, ki közvetlen játékkal a

közönséget ez este is elbájolta. Különösen hatott a csárdai jelenettel, amikor cigányzene mellett egy verbéli magyar mulató színészint mutatott be. Az élvezetes előadás nagy sikeréhez a többi zenész is hozzájárult. A héten látogatottabb volt a színház, a Cigányserzemben és Kuruzslóban tett nézőtérről.

— **Agyonnyomta a fa.** Kotorban március 27-én, a reggeli órákban halálos szerencsétlenség történt a Hirschler féle fátelenpen. A munkások nagy förtörzseket raktak le a vasuti kocsikról, melyek közül 3 darab Dezső Flórián munkavezetőre esett, aki erre lelkét nyomban kilehelte. A szerencsétlenül járt 45 éves munkavezetőt szerdán temették el nagy részvét mellett. Családot nem hagyott hátra, mert egyetlen fia 3 esztendővel ezelőtt a Murába fult.

— **Színház.** Fehér Vilmos színigazgató méltányolva a csáktornyai társadalom szinpártolását, látogatást új tagokkal érdekelte meg. És pedig Kovács Sándor, Ihász Gizi és Brádi Zoltánnal, Farkas Béla temesvári-budai színművész pedig állandó vendégnek szerződött. Örömmel tudjuk továbbá, hogy Fehér Vilmos színigazgató a jövő hét három előadására a Nemzeti Színház elsőrendű művésznőjét Fáy Szerénát sikerült megnyernie, aki kedden a „Magdolna”-ban, szerdán az „Othoon”-ban és csütörtökön a „Cigány”-ban fog fellépni.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejthetetlen halottunk: édesapánk és nagypapánk, Zdelár József temetésén megjelentek s elhunytá fölötti részvétüket kifejezni sziveskedtek, ezúton mondunk leghálásabb köszönetet.

Csáktornya. 1911. március 26.

A gyászoló család.

Szerkesztői üzenetek.

A csáktornyai gimnázium. A cikkeket szájnálunkra nem küldhetjük. Erre legelőbb okunk a személynem motívumok, amelyek cikkben előtérbe lépnek. Egy meglehetősen kipellengérezéssel s így annak romjain egy másik felépíteni — nem szabad.

B. Z. Periak. Tamás dr. nyílt levele elég a mai vezető helyen közölt válasz. Ezt hozhatuk, mert tárgyilagosan megírt válasz, mely lehet, hogy a helyzet tisztázását és a viszonyok javítását idézi elő. De az Ön szöveg személyes természetű. Örvendetes bennük, hogy tiltakozik a hazafiaink ellen. — Ezt Önnek szivesen elhiszük. Bár valamennyien egyformán gondolkodnánk ebben a tekintetben. Vannak azonban sorai közt más természetű kijelentések is, melyek, ha nekik helyt engedünk, csak ojaot óntene a túzre s a helyzetnek nem szánására, de elmérgesítésére vezetnének. Ez pedig nem lehet célunk. Mindenkinél a lelkiismerete a legfőbb bírja. Ha Biró úratt lekiismerete megnyugtatta egyéb szempontok s ténykedések mellett hasáfásnak tekintelnénk is — akkor fölteleg minden nyilvánosan s polgártársaink minden irányban való hű részvétetében s polgártársaink elismerésében találja meg a támadásra a legmegfelelőbb cáfolatot.

Értesítés.

A mélyen tisztelt hölgyközönséget tisztelettel értesitem, hogy bécsi

bevásárlási utamból a legegyszerűbb modell darabokkal visszatértem minék megtekintésére b. figyelmükkel felhívom. A legújabb turbánokban nagy választék.

Gyász- és alkalmi kalapok nagy választékban kaphatók. — Átalakításokat és díszítéseket igen jutányosan eszközölök. — Nagy raktár külön kalapvirágokban és egyéb kalapkellékekben. — A hokrak cipők egyedül elárútoja.

✻ Kézimunkák nagy választékban. ✻
: : : Vidéki megrendelések postafordultával teljesítotnek : :

Teljes tisztelettel:

Kelemen Béla

női-és férfi divatruházsa Csáktornyan.

lapot sikerült elterjesztenem? Hány cikket irtam horvát lapokba?

2. Minden lehető eszközzel alakítanék egy-egy horvát kört, olvasókört vagy közművelődési egyesületet. Ismerem e tekintetben a magyar törvények liberálisitását s tudom, hogy az alapszabályokat megerősítenék. De tessék rámutatni, vajon csak próbálkoztam-e ilyféle kört vagy egyesületet létrehozni?

3. Miután azonban a legerősebb kapocs a pénz lévén, pánszláv céljaim megvalósítására arra kellett volna törekednem, hogy legelső sorban, a »Poljodelska banka« főközzel megalkítsam. S ehelyett mit tettem? Megalkítottam Kotorban a hitelszövetkezetet, amely az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja. S két községben támogatom a népet, hogy szintén ily hitelszövetkezeteket alakítsanak meg.

4. Arra is kellene törekednem, hogy tanítványaim Varasdra vagy Zágrábba menjenek gimnáziumba. Ugyisintén a tanoncokat Zágráb felé irányítanám. S tanítványaim legnagyobb része mégis Nagykanizsán tanul.

Ép ezért a vádakodás angem nem bánt. Bátran a szemébe nézek annak. Tessék tehát a vádakkal előállni, de nescak előállni, hanem azokat be is bizonyítani.

Az én kifejtett működéseimnek a célja, hogy népünket anyagilag, szellemileg felemeljem. Ez úgy érdekelben mindenkivel szívesen karöltve dolgozom. Igaz s ez természetes — legtöbbet dolgozom a Katolikus Népszövetség keretében. Azt szeretném, hogy boldog legyen Magyarország minden polgára, még ha Muraközben született is. S azon vagyok, hogy népünk belássa, hogy a magyar törvények nemcsak a nagy urak érdekeit védik, hanem a szegény népet is.

Ezzel végeztem. Az embernek nehezebb esik a gyanúsítás, el is kedvetlenül. De azért tovább dolgozom a megkezdett művön s azt hiszem nemcsak én, hanem a papság színe-java is rövidesen egymőt sorban fog velem együtt küzdeni egy új rettenetes ellenség ellen: a szociáldemokrácia és a *horvát nemzetiségi mozgalom* ellen.

Vezérszerepre nem vágytam. S azért szívesen kijelentem, ha dr. Tamás János úr népünk javára s a katolikus egyház színe-mében dolgozik: a legnagyobb készséggel követni fogom. S akkor nemkell panaszoknia amiatt hogy népünk csak a zágrábi szeminarium gyümölcsseit ismeri el vezetőjének.

Kotor. Lajtmann György h. plébános.

1840-ben egy bizottságot küld ki a szábor oly bizonysítékok felhalmazására, amelyekből kitűnik, hogy Szlavónia és Dalmácia Horvátország társországi.

1841-ben az illirizmus áramlatainak megtörésére ellenmozgalmat indítanak meg a magyar állameszméhez hű horvát főurak, élükön Draskovics Sándor gróffal, Amade gróffal, Erdődi Iván gróffal, Rauch Levin báróval, Jozipovics Antal turopolyei Kömessel és Szuppán Ferencel. Melléjük szegődnek a turopolyei nemesek mind. De hiába! Az erős akcióval szemben gyámoltalannak bizonyul a gyönge magyaron — reakció. 1846-ban már mindennek szembe száll az illirizmus továbbgördülő özöne. Haller bán leköszön a válságos viszonyok nyomása alatt és a Gáj — megmozdította lavina egyre közelebb sodorta Horvátországot az 1848-iki végzetes események felé. 1847-ben a magyar diétára küldött horvát Karok és Rendek így hetvenkednek: »hogy Horvátország, Szlavónia és Dalmácia külön királyságok (posebne kraljevine).«

(Folytatása köv.)

Városi közgyűlés.

A város képviselőtestülete március 24-én gyűlést tartott, melyen Petrics Ignác városbíró elnöksége alatt elsősorban az 1910-ki számadások tárgyában határoztak a képviselők. A számvizsgáló bizottság jelentése alapján Benedikt Béla hozzászólása után az előjáróságnak a felmentvényt megadták s Schwarz Albert dr. indítványára a számvizsgáló bizottságnak lekiismeretes, gondos munkájáért jegyzőkönyvi köszönetet mondták.

— A további tárgyalások során a közs. közmunka összeírásai bizottságba Toplek István, Safran Karoly, Ivacsics Ignác, az esküdtlajstrom összeállítására kiküldött bizottságba Benedikt Béla s Fejér Jenő, végül az adótárgyalásra, mint bizalmi férfiakat Benedikt Ede és Horváth Pál képviselőket küldte ki a képviselőtestület. — Tudomásul vette Laux János állatorvos lemondását s felkéri ezért a főszolgabíró, hogy az állatorvos választására vonatkozólag intézkedjék.

— Özv. Nuzsy Mátyásné pótdadója leiratott. — Pintarics Magda mosónő, Dömötör György fazekas és Tóth Ferenc cipész lakhatási engedélyt kaptak a községi kötelekbe való felvétel nélkül. — Az urbériális 50 hold erdőnek az urberesek javára leendő állíratása tárgyában 30 nap közbevetésével kiűzendő újabb közgyűlésen fog határozni a képviselőtestület. — A kórházalap részére rendezett jegyzői bál 67320 K-t juttatott a kórházalaphoz, amiért a képviselőtestület Szalmay József főszolgabírónak s a jegyzői karnak hálás köszönetet tolmácsol. — A mérlegdíjak megállapítása után tudomásul vette a képviselőtestület, hogy a földművelésügyi miniszterium a legelők javítására 2400 K-t engedélyezett. A legelő javítása az őszi szántás után csak a jövő év folyamán toganatosítottatik. — Városbíró bemutatja az ovodák építési terveit, melyek szerint a csáktornyai és pusztafai ovodák felépítendőek lesznek. Az előjáróság megkéretik, hogy az építésre az árlejést az áll. ép. hivatal közbejöttével mielőbb írja ki, arra nézve pedig, hogy az építést törzsvagyonából, vagy kölcsön útján teljesítse a város, az eszközöndő számítások után a jövő közgyűlésen határoz a képviselőtestület.

Zalavármegye mindenféle jellegű és fokozatu népoktatási tanintézetek tanári és tanszöletjeinek.

Vallás- és közoktatásügyi miniszter úr hivatali elődje 111534/908 szám alatt engedélyt adott a József Kir. Herceg Szanatorium Egyesületnek, hogy évenként egyszer az iskolákban emberbaráti alapjára irtalomgyűlést rendezhessen.

Egész jelentősége szerint átérzi a Miniszter úr azokat a magasztos szempontokat, melyek hivatali elődje elhatározását irányították.

Az egyesület kifejtette előtte, hogy az adományok beküldetésére céljából az iskolához postatakarékpénztári befizető lapokat küld, melyeket az önkéntesen adakozni kívánó tanulók maguk állítanak ki irtalom filléreikről. Az egyesület ötlete népnevelési szempontból is előnyös, mert a tanuló ezzel a gyakorlati életben oly gyakran elkerülhetetlen átutalási móddal egy egy emlékeztetés jöttevés kapcsán már az iskolában megismertetik. Az egyesület számolt a didaktikai szempontokkal is s a befizetési lap helyes kiállítását mutatol szemléltető tabellát készített, melyet minden iskola megfelelő számban közvetlenül az egyesülettől fog megkapni.

A József Kir. Herceg Szanatorium Egyesület számos tanítót, tanítónőt, óvodnőt és ezek családtagjait gyűjtölte és úrágítja szanatoriumában s ha a tanító úrak jó szívvel támogatják az egyesületet: annál több a tanügyi szolgálatában álló beteg emberársunknak adhat helyet gyógyítóházában.

Ezuttal is hangsúlyozza a Miniszter úr hogy a növendékek önkéntes irtalomadományokra, tehát csupán 1—2 fillér följárlására hivatkozol fel, az is világosan kijelentendő, hogy az adomány önkéntes és így arra senki kényszerítve nincs.

Felkértem címet, hogy az emberszeretettel ezen magasztos és igazán nemzelenrtartó munkájában iskolai és társadalmi körben, eddig tapasztalt buzgóságával és a nagyfontosságú ügghöz mért lelkes erélyével fog eljárni.

Dr. Ruzsicska Kálmán,
kir. tanácsos, tanfelügyelő.

— **Rendelet a fegyvergyakorlatok tárgyában.** A m. kir. honvéd gyalogságnál és a 2., 6., 9. és 10. honvédhuszár ezredeknél május hó 25 től junius hó 11-ig is fognak fegyvergyakorlatot tartatni. Ennélfogva a m. kir. honvédelmi gyalogság s a fenti honvédhuszár ezredek állományába tartozó azon nem tényleges legénységnek, mely a folyó évben fegyvergyakorlat teljesítésére kötelezve van (a tartalék 1908 1906. és 1904., 1902. és 1900. továbbá a póttartalék 1908., 1906., 1904. sorozás évfolyamaihoz tartozó azon legénységi egyének, kiknek tényleges szolgálat a fegyvergyakorlat rovására nem tudatott be, továbbá mindazok, akik az előző évről a fegyvergyakorlatnak elhalasztása stb. folytán azt a folyó évben utánpótolni tartoznak) megengedtetik, amennyiben a fegyvergyakorlatot egyik vagy másik fegyvergyakorlati időszakban óhajta teljesíteni, hogy ebbeli kérelmét azonnal az illetékes vagy tartózkodási hely honvéd kiegészítő parancsnokságánál, vagy saját ezredparancsnokságánál szóbelileg, vagy írásban, esetleg levelezőlapon bejelentse.

K Ü L Ö N F É L É K .

— **Kérelm.** Lapunk folyó hó 1-ével a XXVIII-ik évfolyam II-ik negyedébe lépett, ez alkalommal tisztelettel kérjük az előfizetőinket, kiknek előfizetésük lejárt, megújítani; a kik pedig előfizetés díjjal hátralékban vannak, azt mielőbb beküldeni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadás történjék. Tisztelettel a kiadóhivatal.

— **Mai vezércikkünk.** Tamás János dr. úr nyílt levele egy célzás révén felszólalásra bírta a kotori helyettes plébánost, Lajtmann György urat, hogy a cikkben foglalt s elsősorban az ő személyét érintő meggyanúsítás ellen tiltakozzék. Szívesen adtunk helyet a válasznak, mert védekezésről van szó. De azért is, mert az őszinte megnyilatkozás és meggyőző védekezés reményt táplál bennünk az együttes munkálkodás iránt. Mely együttes munkálkodás nemcsak rendes időben célirányos és hasznos, de különösen akkor kívánatos, amikor oly veszedelemmel állunk szemben, aminőt Lajtmann úr válaszában elénk állít. A horvát nemzetiségi mozgalom réme kell, hogy köztünk az ellentéteket kiegyenlítse s az eddig külön csapatokban küzdöket egy táborban tömörítse: hogy így vállalt munkával szembezzünk a kísérletnek s azt mindjárt az előcsatározások megindításakor már csírájában elfojtsuk s

bizunk benne. Bizunk a teljes sikerben. Mert Muraköz társadalmi szemébe nézett már nagyobb bajoknak is. Győzni fogunk most is. Mert a tömörülés akadályozó elmenték nem élesek. Azokat a mi józanágunk elenyésztelni fogja. S akkor nemcsak a külső veszedelemmel szemben álljuk meg sikerral helyünket a magyar állameszmé szolgálatában, de a belső bajokat is szanálni fogjuk. Ezért örvendünk a válasznak, mert ebben a munkában, a becseletes ösztönsséggel tett kijelentések után, táborunkban a lelkeszikari is logikus tisztelhetni s hozzá az első sorban küzdők között, akiknek hatóság segítségé a Muraköz nézve az erő megbecsülhetetlen forrását jelenti.

— **Kinevezés.** Az igazságügyi m. kir. miniszter Wüszner Henrik budapesti ker. és váltó-törvényszéki irodatisztet ugyanoda rodaigazgatóvá nevezte ki.

— **Halálozás.** A helybéli Szent Ferencrendnek hatottja van. Décsi Illés sekrestyés, a rendnek 19 év óta hűséges tagja, vasárnapról hétfőre forduló éjjel ütőérelmeszesedés következtében elhunyt. Décsi Illés 13 éve, hogy a csáktornyai zárkát szolgálja s ezáltal nemcsak a szerzet tagjainak szeretetét érdemelte ki, de a hívők közül is mindenki rokonszervezett vele. Temetése 28-án d. e. 9 órakor volt a 8 órakor megtartott gyászmise után. Temetésén nemcsak a katolikus közönség jelent meg nagyszámmal, de résztvett azon a muraközi lelkési kar s a varasdi rendház is testületileg, ahonnan a rendfőnök vezetése mellett 28 klerikus jött el a temetésre, mely utóbbiak a gyászmise alatt latin rekviemmel énekeltek s a temetés alatt a kantori teendőket látták el. Décsi Illést a szentimihályi temetőben helyezték el örök nyugalomra. Nyugodjék békében!

— **Házasság.** Bernhard Ferenc kereskedő házasságot kötött özv. Küberer Gizelával Bécsben.

— **A nagykanizsai Patronage Egyesület** f. hó 9-én délelőtt fél 11 órakor Nagykanizsán a városház tanácstermében rendes évi közgyűlést tartja, melyre a tagok meghívottnak.

— **Halálozás.** Igaz részvétellel értesültünk, hogy Szenteh Gáborné, született Belák Terézia úrasszony, f. hó 28-án éjjeli 2 órakor, hosszas szenvedés után, munkás életének 67-ik évében Tabon elhunyt. A megboldogult földi maradványait 1911. évi március 30-án, d. e. 10 órakor a tabi sírkertben helyezték el örök nyugalomra. Az elhunyt úrasszonyban, kit férjén, Szenteh Gábor ág. ev. lelkészen s gyermekein kívül 13 unoka síra, intézetünk volt gazd. szaktanárja, Szenteh Dezső, áldott jólelkű édesanyját gyászolja! Áldott legyen emléke!

— **A gimnázium ügye.** Az internátussal kapcsolatos gimnázium érdekében megindított mozgalomból kifolyólag foganatosított aláíráskor befejeztét nyertek. Mindössze 1692-en kérték aláírásukkal, hogy Csáktornyai főgimnáziumot kapjon. Az aláírások négy járásra terjednek, ezek közül persze a legtöbb a muraközi járásokra, elsősorban pedig a csáktornyai járásra 1391 esik. Csáktornyán 400 aláírást gyűjtöttek. A stridovári közigyűlés területén 271, a muraszentmártoniban 136, a drávavásehelyiben 115, a csáktornyavidékiben 114-en írták alá a kérvényt. Perlekről 47 aláíró jelentkezett. A muránutól 126-an kérték a gimnáziumot. Az aláírásokkal ellátott kérvényt a napokban adja át a város előjárósága a kerület képviselőjének, Hájós Ferenc drnak, aki azt a miniszternek nyújtja át.

— **Az aszfalt.** A vármegyei törvényhatóság tudvalevőleg a felebbezés elutasításával az aszfalt létesítésére hozott képviselőülési határozatot s az egyidejűleg felterjesztett járdaszabályzatot jóváhagyta. A felebbezők azonban nem nyugodnak. Még nem járt le a törvényes 30 nap s máris bejelentette Paksica Flórián társai nevében is, hogy a törvényhatósági végzést a belügyminiszteriumhoz megfelebbezi. Az aszfalt létesítése tehát megint halasztást szenved, de remélhetőleg csak rövid időre.

— **Az Első Magyar Biztosító közgyűlése.** Ma délután tartotta meg az Első Magyar Általános Biztosító Társaság gróf Csekonics Endre elnök vezetésével ez évi rendes közgyűlést. Az elnök üdvözölte a megjelenteket és megállapította, hogy a közgyűlésen 24 részvényes jelent meg, akik 465 részvényt tettek le és 79 szavazatot képviselnek. A jegyzőkönyv hitelesítésére az elnök Horváth Elemér és Asbóth Emil részvényeseket kérte fel. Az igazgatóság jelentése konstatálja, hogy az 1910-iki üzletév végeredménye, dacára a jégbiztosításián szenvedett 400,000 koronát meghaladó veszteségnek, nem kevésbé kedvező, mint volt a megelőző üzletév. Felemlíti a jelentés, hogy a társaság részt vett a Szarajevóban székelő »Herceg-Bosna«-ban bonyhár hercegovinai országos biztosító intézet megalapításában és így a biztosítási ügynek az annektált tartományokban is újabb szolgálatot tehet. A társaság felszázados működése emlékére alkotott 500,000 koronás alapítvány évi kamatjövendelmét, 20,000 koronát az igazgatóság az Országos Gyermekezzanatórium Egyesületnek és a »Szeret-« Gyengelműveket és Siketnémákat Gyámolító Országos Egyesületnek javaslja kiadni. Az intézet tiszta nyeresége 5.052,904 korona 24 fillért tett ki. Ebből az összegből az alapszabályok értelmében az életbiztosítottak nyereményrészeül 569,174 korona 28 fillért, külön tartalékalapra 605,290 korona 42 fillért, valamint egyéb alapszabályszertü levonásokat eszközök. A fennmaradó 3.422,620 korona 5 fillért tiszta nyereségből az igazgatóság javaslatára részvényeinkint 700 korona osztalék, összesen 2.100,000 korona került kifizetésre, míg 1.322,620 korona 5 fillért Vidton tartalékalapra visznek át. A közgyűlés a jelentést egyhangulag elfogadta és Imrédy Kálmán indítványára az igazgatóságnak és felügyelő bizottságnak a felmentvényt megadta; ugyancsak Imrédy indítványára a közgyűlés közönetlen monddott az igazgatóságnak és különösen Ormódy Vilmos vezérigazgatónak buzgó és sikeres működéséért. A közgyűlés ezután elhatározta, hogy a részvények után járó osztalékot e hó 26-tól kezdve a társaság pénztáránál fizetik ki. Koczélé adakozásokra a közgyűlés 20,000 koronát szavazott meg. Végül a társaság választmányába a közgyűlés gróf Károlyi Gyula részvényest megválasztotta.

— **Tanfolyegyelő látogatása.** Ruzsicska Kálmán dr. kir. tanácsos, tanfelügyelő Kotorba március hó 29-én kiszállt, hol a községi iskola államosítása ügyében tárgyalt. Másnap, március 30-án pedig meglátogatta az elemi iskolát s a két ovodát.

— **Közgyűlés** A Csáktornyai Vidéki Gazdakör f. hó 23-án délután 4 órakor a községháza tanácstermében közgyűlést tart. Tárgy: Jegyző és aljegyző választás.

— **Elhalasztott jegyzőválasztás.** A f. hó 4-re kitűzött belicai jegyzőválasztás, e hó 12-ikére halasztott.

— **Szinészet.** Fehér Vilmos szintársulata a múlt héten is szorgalmasan játszott Csáktornyán. Szinte került pénteken Tilos a csók operett; szombaton d. u. »Sabinnók elrablása bohózat, este A kuruzsó szimfű; vasárnap d. u. a Tatarjárás operett, este a Balkáni hercegnő operett; hétfőn Luxenburg grófia operett, kedden a Cigánybáró operett, szerdán d. u. ifjúsági előadásban a Jánosvitelt adták, este kabaré volt s csütörtökön a Sabinnók elrablása bohózat (másodsor). Két kimagasló előadása volt a hétnek: A kuruzsó s a Cigányszerelem. Elsőben különösen Feleki és Arany Olga váltak ki jatékkal. Ebben a darabban fellépett Kovács Sándor és Ilász Gizi is, akik mint új tagok jó erőket bizonyítottak. A Cigányszerelem a primadonna, F. Peéry Illus jutalomjátéka volt. Magától értetődik, hogy a domináló szerep ezúttal is Peéry kezében volt, ki közvetlen játékaival a

közönséget ez este is elbájolta. Különösen hatott a csárdái jelenettel, amikor cigányzene mellett egy vérbeli magyar mulató színésznő mutatott be. Az élvezetes előadás nagy sikeréhez a többi színész is hozzájárult. A héten látogatottabb volt a színház, a Cigányszerelemben és Kuruzsalban télt nézőtérrrel.

— **Agonyomta a fa.** Kotorban március 27-én, a reggeli órákban halálos szerencsétlenség történt a Hirschler féle fatelepen. A munkások nagy fatörzseket raktak le a vasuti kocsikról, melyek közül 3 darab Dezdjek Flórián munkavezetőre esett, aki erre lelkét nyomban kielehelte. A szerencsétlenül járt 45 éves munkavezetőt szerdán temették el nagy részvét mellett. Családót nem hagyott hátra, mert egyetlen fia 3 esztendővel ezelőtt a Murába halt.

— **Színház.** Fehér Vilmos színgazgató méltányolva a csáktornyai társadalom színpártolását, társulátul új tagokkal erősítette meg. És pedig Kovács Sándor, Ilász Gizi és Brádi Zoltánnal, Farkas Béla temesvár-budai színművészt pedig állandó vendégnek szerződtette. Örömmel tudatjuk továbbá, hogy Fehér Vilmos színgazgató a jövő hét három előadására a Nemzeti Színház elösrrendű művésznőjét Fáy Szerenát sikerült megnyernie, aki kedden a »Magdolna«-ban, szerdán a »Otthon«-ban és csütörtökön a »Cigány«-ban fog fellépni.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtethetlen halottunk: édesapánk és nagyapánk, Zselár József temetésén megjelentek s elhunytja fölötti részvéttük kifejezini sziveskedtek, ezúton mondanunk leghálásabb köszönetet.

Csáktornyai. 1911. március 26.

A gyászoló család.

Szerkesztői üzenetek.

A csáktornyai gimnázium. A cikket sajálatunkra nem küldhettük. Erre legfőbb okunk a személyes motívumok, amelyek cikkében előérte lének. Egy meglévő intézményi kipelegnésével s így annak romjain egy másikat felépíteni — nem szabad.

Sz. B. Perlak. Tamás dr. nyílt levele elég a mai vezető helyen közölt válassz. Ezt hozhatnuk, mert tárgyalatosan megírt válassz, mely lehet, hogy a helyzet tisztázását és a viszonyok javítását idezi elő. De az Ön orai személyes természetűek. Örvéndetes bennük, hogy tiltakozik a hazafiatlanság ellen. — Ezt Önnek szivesen elhiszük. Bár valamennyien egyformán gondolkoznánk ebben a tekintetben. Vannak azonban sorai közt más természeti kijelentések is, melyek, ha nekik helyzet engednek, csak oiajat óntene a tűrse s a helyzetnek nem szanalására, de elmérgésítésére vezetnének. Ez pedig nem lehet célnak. Mindenképen a lelkiismeretet a legfőbb bírja. Ha Bírő urat lelkiseréte megnyugtassa — egyéb szempontok s ténykedések mellett hasznifüggsé tekintetében is — akkor fölösleges minden nyilatkozni, mert köztársaságunk minden irányban való hű tojlesztésében s polgártársaink elismerésében találja meg a támadásra a legmegfelelőbb cefalot.

Értesítés.

A mélyen tisztelt hölgyközönséget tisztelettel értesítem, hogy **bécsi bevásárlási utamból a legegánsabb modell darabokkal visszatermet minek meglekintésére b. figyelmükkel felhivom. A legújabb turbánokban nagy választék.**

Gyász- és alkalmi kalapok nagy választékban kaphatók. — Átalakításokat és diszitéseket igen jutányosan eszközölök. — Nagy raktár külön kalapvirágokban és egyéb kalapokellékekben.

Ha hokrák cipők egyedüli elárusítója.

* Kézimunkák nagy választékban.*

: : Vidéki megrendelések postafordulattal teljesítotnek : :

Teljes tisztelettel:
Kelemen Béla
női- és férfi divatruháza Csáktornyán.

!!! Hírek folytatása a mellékletben !!!

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržaja novinah, se imaju poslati na ime urednika vu Csáktornya.

Izdateljstvo: knjižara Strausz Sandora kam se predplate i obznane pošiljaju.

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći družtveni, znanstveni i povučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: svaku nedelju.

Predplatna cěna je:
Na celo leto . . . . . 8 kor.
Na pol leta . . . . . 4 kor.
Na četvert let . . . . . 2 kor.
Pojedini brci koštaju 20 fl.

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

MEDJIMURJE

Odgovorni urednik:
ZRINYI KÁROLY.

Surađnik:
PATAKI VIKTOR.

Izdatelj i vlastnik
STRAUSZ SÁNDOR.

Pedesetletnica taljanske kraljevine.

Vnogi se je Medjimurec navčil taljanski trgujući s konji sa taljanskim trgovcem. Po doljem Medjimurju, osobito vu Čehovcu, sam jesem to opazil. Ali još većma je spomena vredno, da se još sada vu životu najdeju vnogi starci Medjimurci, koji su svoja lepa mlada leta vu Talijanskoj zemlji sprevodili vu bojišćih, za obranu onih zemljah, koje je naš kralj onda još tamo posedoval. Samo ako spomenem ime slavnoga Radeckija, već se zažari lice našega človeka, i počme s velikom ljubavlju pripovedati zgone i nezgode, koje su ga dostignule vu Taljanskom, vu boju protiv Piemontezom! Kako se rado sjećaju boja vu godini 1848. majaša 6-ga kod Santa Lucia blizu Verone, a onda juliuš 25-ga pri Kustoci, gde su Talijane slavno nadvladali pod glasovitim Radeckijem, koji je onda već bil 82 godine star. Nakon tih bojov Lombardija i Venecija stalno su podpali pod našega vladara Ferenc Jozefa.

Pak poleg toga i dendenes znaju naši nekoji starci taljanski reč ili pesmu.

Denes ali neću spominjati i obrazlagati ove vojne nego ču naše ljudstvo upozoriti na onu veliku slavu, koju svetkuje ves taljanski narod celo ovo leto 1911. Ako gdo od nas letos pojde vu Rim ili koji drugi taljanski varoš, videl bude velike svečanosti i parade, velikanske izložbe, muzeume i druge narodne predstave. Kaj letos svetkuju Taljani? Čemu to veliko veselje, te svečanosti?

Letos je pedesetletnica taljanske kral-

jevine. Vezda je tomu 50 let, kak su vno-gobrojne male taljanske zemljice-državice se vu jedinstvo celo Italije skup sklopile, i stvorile veliku jednu, silnu i naprednu državu pod jednim vladarom i sjednim glavnim gradom: Rimom.

Kak su leta 1848. naši ljudi pod Radeckijom jaki bili, tak su 10 let kesneše zgubili jeden boj za drugim pod feldmaršalom Gyulay. Boj pri Magenta za našu vojsku bil je izgubljeni god. 1859 j unuša 4-ga. A leta istoga juniusa 24-ga pri selu Solferino opet smo bili nadvladani. Imenitni taljanski pučki vodja Garibaldi je opet zauzeł Siciliju i Napulj, Messinu i Gečtu, a 1860. leta septembra 18-ga pri Kastelfidardo je vojska Viktora Emanuela nadvladala papinsku vojsku, ter je tako sva zemlja pod-pala pod njega.

To anda svetkuju sada Talijani. Svoje sjedinjenje, svoju slogu, svoju veličinu i slavu.

Svaki narod ide za tim da se ujedini slozi. Jer kad je razlučen, raztrgan, i podvr-gnut različitom vladom i kraljem, onda je i siromašan, onda strada i nazaduje. Dok naprotiv, čim se narod reši teškog terha robovanja, pak se ujedini, onda mu odmah jakost poraste. Postane bogatiji i srećniji.

Moramo se anda i mi radovati letos s Talijanima. I mi njim moramo gratulerati, da su pod vodstvom slavnih junakov Garibaldija, Mazinija, Viktora Emanuela i Kavoura ujediniłi raskrojevu zemlju, ter postali časten, napredan narod. Naš magjarski budapeštanski parlament je pisal već pozdravno pismo taljanskom narodnom zborišću, a naš kralj pak kralju taljanskomu.

A koji su mogućni, budu vezda v leti putovali vu Rim, da na svoje oči vide i na svoja vuha čuju slavu Italije.

KAJ JE NOVOGA?

— *Prosimo naše poštuване predplatnike naj nam vu novim fertalju predplatne zaostatke čim predi pošleju i predplate ponoviju.*

— **Glavnaštelinga.** Ljetošna glavnaštelinga na našoj okolici se bude u sledećim dnevi državala: u absolendvaiskim kotaru majuš 4—6, 8, 9 i 10; u csáktornjaiskim kotaru majuš 11—13, 15—18; u perlakskim kotaru majuš 19—24 i 26-ga; u letenjejskim kotaru majuš 27, 29—31.

— **Umiranje.** Kölkedy Jozef, eksekutor od csáktornjaiskoga kotar sudca ureda je u prošlim mesecu 20-ga dana u svoji 74. letni dobi umrl u Csáktornja. Kölkedy je u pandursvčtu redarstveni povjerenik bil i kada su žandarstvo ustrojili, pokojni je u varmegjinsku službu stupil. Za njega udovica, rodjena Danitz Rozalia i rodbinstvo tuguje. Njegov sprevod je marcus 22-ga dana poslie podne ob 4. uri bilo. — Od Csáktornja varaša jeden star gradjanin, Zdelar Jozef je u prošlim mesecu 24-ga dana poslie podne ob 1 uri umrl. Zdelar Jozef je 94 godine živel na ovim svčtu. Pokojni je od 1861-do 1869 leta i občinski birovo bil u Csáktornja občini, i kakti birovo, svojom mogućnostjum i znanostjum uvijek pošeno i pravično je svršil svoje službene posle. Pod njegov biroviš je Csáktornja varaš regaliu si poskrbil, koja regalia sada dostig lepoga hasna donese varašu. Pokojnomu sprevod s velikom su-

Izvanredno zatajenje same sebe.

Tajna stare dievojke.

Ako je »gospodična Roza« iz kuće van izašla, već su se joj svi na ulici vani posmiehivali. To je bil smieh u kojem su se izsmiehavanje i ljubav parila, jer smejalo se je vrhu njezine starinske forme odieće, a ljubilo njezino uvijek blago i prijazno lice, koje je izpod starinskoga škričjaka lukalo. »Gospodična Roza« je bila oficirsko sirotče, te se je punim imenom Verffy Roza zvala. Njezin otac je bil oficir, oberstar, pak si je u bitki kod Vicence zaslužil red željezne kruna, a polag naredbe rečenoga reda bil je podignjen na čast viteza. Njegove rane su bile zrok, da je aktivnu službu bil prisiljen napustiti, pak je došel u Beč, gde se je bogato oženil.

Iz toga zakonskoga stališa izašlo je više diece a i Roza, koja je bila osobite liepote i dobre dievojka, pak joj uslied toga niti nisu manjkali snuboki, koje je ona medjutim sve odbila. Ona je hotela pri roditeljih ostati a ne za muža iti. Njezinu

materi bi bilo povoljnije, da se je udala, te je znala reći: »Dok bude malo starija, već bude pametnija.« Otac nije nikaj rekel, on se je samo bojal one ure, kad će mu najdragša kćerka iz kuće oditi, pak stoga mu je njezina odlička bila po volji, barem je njegova draga kćerka uvijek bila pri njem.

Roza je anda ostala doma. Godine su prolazile, iz tog njeznog dievojačkog cvieteka je postala zreła liepota, koje još ktomu i na imetku bogata bila, pak je mnogi mladi i vriedni mladić za njom zdihaval i ju pred oltar voditi želel, ali ona je svakoga odbila, koj bi došel za njezinu ruku prosił. Pak pošto joj je mati umrla, se je ona svakomu prosću izpričala tim, da si otca nemre samoga ostaviti, jer njezina braća, dva brata najme su iz kuće otišli, jer su bili oficiri, te su morali svaki pri svojem regimentu služiti, pak ako bi sada još i kćerka otišla, to bi stari gospodin ostal posve na samom.

Nitko nije niti iz daleka mogel slutiti zrok, za kaj ona svakog snuboka odbija. Roza je bila zaljubljena iskreno i potajno. Njezin još od dietinstva pajaša, s kojim se

je još kakti diete znala igrati, Kardos Tonček, je njezino srđce predobil, a bez da je i on sam za to znal. On je bil sin nieke officirske obitelji i kakti takov je došel u kuću Rozikinih roditeljah; poslie je bil i suučenic Rozikine brałje u kadetskoj školi, pak čim su svi stariji postajali, tim se je sve više Rozikina ljubav dietinstva pretvarala za Tončeka u pravu ljubav života, dočim Tonček o tom nikaj nije niti slutil.

Rozika je svoju tajnu čuvala, a mozbit bi bolje bilo, da to nije činila. Mozbit bi mladomu oficiru onda jasno postalo, koja sreća ga čeka; a ovak je mimo nje prošel posve neopaženo. — I Rozika je mučala. To je bilo obladanje — zatajenje same sebe — zatajenje ljubavi jednoj plemenitog srđca. Bez da je Tonček slutil, sprovdjale su ga na svih njegovih putevih Rozikine dobre želje, pak i onda dapače, kad je taj strastveno ljubljeni, drugu dievojkju k oltaru vodil, se u Rozikinom srđcu nije nenavidnost probudila. Samo neka mlada gopa Tončeka sretnim učini. To je bila jedina želja Rozikina, ona više nije zahtjevala.

čutom marciuš 25-ga dana posle podne ob 5 uri je bilo. Za njega sini, kćer, vnuki i veliko rodbinstvo tuguje. Nek počivaju u miru Bozjem!

— **Doba zaključanju.** Csakornjaiski trgovci budu svoje stacune od apriliš 1-ga do septembar 30. odvečer ob osmi uri zaključili.

— **Notariuš zbiranje.** U Belica obćini se je notarjoška služba izpraznila, novo zbiranje će apriliš 4-ga dana biti.

— **Novo dadilišće.** Dve nove, državne dadilišće (ovoda) se budu za kratko vreme goripostavljali, i to u Csakornaja varošu i u Pustafa obćini. Csakornjaiska druga dadilišća 20 jezero 470 kurun 74 fillér, a pustafaisko pako 20 jezero 663 kurun 60 fillér bude koštalo. Vezda je samo na poglavarim red, kaj se ove zidanice čim prije gorizidjeju, da budu barem naša mala deca pod odgajanje i u magjarskim jeziku pod učenje došli. Jer najmo pozabiti to, ako hoćemo vèrni sini, dobra deca biti svoji majki, naši lèpi i dragi domovini, Magjarskomu orsagu: dužni smo magjarskoga jezika učiti, im zakoni, s kojimi orsaga vodiju, se na magjarskim jeziku donasaju; čim više jezike govori jeden, ali drugi človek, tuliko više je vrèden. I polag toga slobodno svaki svojega materinskoga jezika mora hasnuvati u našim orsagu, zato ga ne budu u ulje kuhali, ali pak u stupi trli, kak prosu. To samo prefrigani puntari, stekli duševni peršoni lajaju; nego koj Boga, i magjarsku domovinu ljubij, on se marljivo trsi na to, da orsackoga jezika čim prije i bolje nauči. I gde bi se dète bolje navčilo magjarski, kak samo u ovidi i školi. Hvala gospodinu Bogu, naša medjimurska deca — kak se to u školah, dadiliščah vidi — se lahko učiju magjarski, i polag toga ne pozabiju materinskoga, medjimurskoga jezika. Gde je u školah red, i od strane učitelja prama domovini, i prama našem dobromu medjimurskomu puku dužnosti, i ne ga u obćini puntara, makar gaće, makar pak barsunjske hlaće, nosi: tamo se naš lèpi magjarski jezik lahko i s voljom učij. Barem bi se čim više i više ovide goripostavljale, kaj bi u čelim Medjimurju, u svaki obćini magjarski jezik se g'asil med dèce.

— **Uspjeh popis naroda.** Orsacki

statistički ured je vezda na javnost dal uspjeha od popis naroda. Polag toga znamo, da Magjarski orsag je na 1910. decembar 31-ga 20 milijun 850 jezero 578 stanovnike imel. Od ovoga broja na materinorsag 18 milijun 231 jezero 387 duš, a na Hrvat-Slavonorsag pako 2 milijun 619 jezero 291 duš pada. Prirast je dakle u zadnjim deset godinah 1 milijun 596 jezero duš. Najveći prirast je med Duna-Tisa bilo, a najmenjši med Tisa-Maroš vogel. U Magjarskim orsagu z vun Budapešta najveć stanovnike imaju sledeći varši: Szeged (118 jezer), Szabodja (95 jezer), Debrecen (92 jezer), Požonj (78 jezer), Temesvar (72 jezer), Keckemet (67 jezer), Nagjvarad (64 jezer), Arad (63 jezer), Hódmezővásarhely (62 jezero 5 sto), Koložvar (60 jezero 4 sto), Miskolc (51 jezero 5 sto), Péc (50 jezer). U Pestvarmeggiji je prirast veći (214 jezero 51 duš), kak u čelim Hrvat-Slavonorsagu.

— **Samoubojni diak.** U Temesvaru se je u prošlim četvrtak jeden 14 ljeošnji dečko, Noel Janoš diak s pistolom u glavu strelil i odmah umrl. Od njegovoga samoubojstva zroka to veliju, da je mali diak već neštere dneve nè hodil u školu, i bojeći se, da ga budu kaštigali, zaklal se je.

— **Iz hercega bogec.** U Dünaburgu (Rusia) nedavno se je obesil jeden stari bogec, od kojega se je onda zvedrilo, da je od glasovite Biron hercegske familije zadnji član: Biron Vilmoš herceg. Dok su njemu na pomoć došli, već je nè bilo vnjem život. Biron hercegi su pod Katalin ruske carice pri ruskim dvoru glasoviti bili, strahovito velikoga imetka su imeli. Ali nagizdost, i cari su ovu familiju čisto iz svoje imetke vanobrnuili, i vezda zadnji Biron, koj je samoubojnik ostal, kakti bogec je u Dünaburgu živel.

— **Jednoga štačionvoditelja tragèdija.** Od Zalačani staciona voditelj, Močoky Pal, koj je iz njegve plaće jako veliko familiju goridržal — deset dèce ima, i vezda čekaju jenedajstoga — je nè zdavnja k službene pozeste pružil. Za neštere dane je vizita bila u uredu, i onda su odlučili, da osemsto kurune faliju iz kasse. Močoky je na to, bojeći se od kaštige, sebe s sublimatom ogifal i teško, ako ostane u življenju. Ako Močoky pred karan iztrage

umre, onda njegva supruga mirovinu a deca odgoju dodatku dobiju. Nesretni človek svojom samoubojstvom djelomice to je hotel dostići. Bathjany Pal grof, ov dobroduševni človek, kada je čul ovu tragèdiju, jezero kurune je doli del na on slučaj, ako Močoky u življenju ostane.

— **Seljak-drama.** U Krasnófalva seli (Galicia) se je krvava tragèdia pripetila marciuš 23-ga dana. Dva krasnófalva seljak — familija — Kolarek i Meidel — se je već zdavnja pravdala za radi nekvoja imetka. Pravda je vezda na Meidel familija — korist minula. Kada je to Kolarek familija sezuala, s sekèrami su na Meidel hižu vdrlj, ovdje su umorili kućegazdu, njegovu suprugu, sina i snehu. Kolareke su uhitili. — Bog moj, kak je sretan on človek, koj nikvoja herba ne čeka, komu nebude smrt rekla: to samo ostavi ovdje, ti pak idi dalje!

— **Uhitjeni razbojnik.** Kórmendi Ferenc mašinista je pred nešteremi dnevi u nekvi herbiji iz Požonja na Budapešt došel. Ovdje marciuš 20-ga dana odvečer u jedni ó budaiski kavani se je spoznal s jednim 18 lètni momakom, koj mu je obećal, da ga na noćumesto vodi. Med putem, u Föld-ulici je momak vratarinu prosil i kada je Kórmendi svojega bugelara van zej, u kojim su 23 kurune bili, momak ga je u prse stresnul, vkral mu je peneze i odejzval. Redarstvo je toga razbojnika u Kanderer Jozef peršoni vanpotraživalo, i njega marciuš 23-ga dana uhitilo.

— **Naš prvi Dreadnought.** Najmo se prestrašiti od ovo rěč »Dreadnought« (čitač: Drednót). Dragi čitatelji to je nè moz bit nekva velika, debela čurka i ali pak na finoma pečena gliva . . . to je samo jedna velika morská ratnaladja, koja nam strahovito čudaj peneze košta, i bude i na dalje čudaj koštalo. Kak se glas čuje, prvoga Dreadnoughta budu juniuš 24-ga dana u Triestu na vodu pustili, tojest s velikom paradom posvetili. Kakvoja hasna imamo od te ratneladje, to bormes niti jeden stric u čelim orsagu ne bi nam mogel povedati. Samo to znamo, da soldačija za svoje bedasloće neizmerno veliko penez preša van iz naroda. A naš siromaški narod pak odonut, gde nema zaslužbu . . . mora se u

Prijateljski saobračaj je med novovinecanim parom i Rozikinom bratjom i nadalje obstojal. Rozika se je prijateljila sa Tončekovom mladom ženom, a kad su dieca došla, onda je bila više u Tončekovom, nego u svojem stanu. Sada su ju pričeli nazivati »tecom Rozikom«. I ako je Tonček sa svojom ženom kanil nekam odputovati, o tom su onda jednostavno obavjestili »tecu Roziku«. Ona se je znala onda za diecu na toliko pobrinuti, da je to bilo savjestno, kak da se je sama mati brinila. A kad je Tončekova žena na skoro zbeležala i još mlada umrla, preuzela je Rozika posve vsu skrb nad diecom, da neopadnu u zle ruke.

I Rozikin otac je umrl. Sad je bila posve sama na svietu, jer braća su bili officiri i daleko od doma te se je sad mogla za diecu ljubljenoga muža posve zauzeti. On je bil Bogu zahvalan, da mu je tak vjernu prijateljicu poslal, ali mu nikad nije niti na pamet došlo, da dublje iztraživa zrok, Rozikinog doprinosa žrtve i nesebičnosti prama njegovoj dieci. Ovak su prodajale godine. Dieca su poodrasla a Ro-

zika i Tonček su ostareli. Obodvoje su ostali stari vierni prijatelji od dietinstva. Ime: »teca Rozika« joj je ostalo do smrti, pak ju je tak nazival i sadanji vdovec Tonček, kojemu je ona sada ostala izdašna podpora, dapače i onda još, kad su mu dieca već ponarasila i oženjena bila. Dan na dan je dohadjala u njegovu kuću i nadgledavala gospodarstvo, njemu tolnače i navuke davala i za njegovu dobro se skrbela. Jednoga svetka je ona obeduvala kod njega, drugoga on kod nje, a kada je došel božić ili vuzem, te su sva dieca bila na okupu kod otca si, onda naravski nije niti »teca Rozika« smela u familiji manjkati, koju su svi, kak svoju pravu mater štovali i cienili.

Jednog dana nije ona došla u kucu Tončekovu, ona je pisala cedulicu, da se je nahladila. A kad i drugog dana nije došla, uputil se je stari gospodin Tonček knjoj. »Tece Rozika« je bila u postelji sa zažarenim licem i glavobolju. Liečnik, kojega je kod nje našel, je čudno klimal glavom te je Tončeku u drugoj sobi reknel, da se boji, da će tu dojti vužganje pluć. Kad je Ton-

ček drugog dana opet došel, bilo je stanje njezine bolesti pogorsano, plućno vužganje, kojega se je liečnik prije jednog dana hojal, bilo je taj. Liečnik je postal vrlo zabrinut, je se je ktomu još pridružila slabost srca. Tonček je postal duboko razžalošćen. Sada je tekar spoznal, kak mu je draga bila vjerna pajdašica. On je odlučil u večer opet ju posietiti i pri njoj ostati. Kada je u večer opet došel, imala je tak jaku vrućicu, da je i krivo govorila to jest fantazirala. Stari gospodin je hotel tak dugo, kak će mu samo moguće biti, pri postelji ostati, a onda se u drugoj sobi na kanapej leći, a pazku nad betežnicom njezinoj paziteljici prepusliti.

Dok je ovak kraj postelje u naslonjaču sedel te s pomiluvanjem zažarjeno lice bežežnicom promatral, začuje, kak ona slabim glasom njegovo ime izgovara. On je mislil, da ona želi nekaj, te se prigne knjoj, ali ona je tu ležala zaklopljenih očiju te je nekakove nerazumljive rieči mrmrlala, — ona je ležala u deliriumu. Na čase je točno čul, kak njegovo ime izgovara. On se je u svojoj sanjariji od vrućice bavila s njim.

Ameriku prekseliti. Bože moj, kuliko škole, špitale bi se mogli goripostavljati za one peneze u našim orasgu, kaj samo jedan takvi bedasti i cifrasti Dreadnought košta. Ali u celim svētu je najdražša stvar: mir!

— **Umorstvo.** U Szegedu se je strahovito dogodaj pripetilo marcius 23-ga dana odvečer. Jeden Padrocky Mihajl zvani gimnazialak je umoril Domonkoš Marton jako bogatoga segedstoga vlastelina i cigel-tvorničara. Od jednoga siromaskoga težak-človeka, Padrocky Andraš željezničkoga grijača je sin ov zlopak dečko, koj je vezda 16 godine star bil. Veliki, plavo lasni, modre očni, lepi dečko. Njegvi školski prijatelji su se od njega jako bojali, jer je lukaven, silovan, čavelljivi i zloban bil prama njim, i ako su na tužbu išli proti njemu, na polmrtnve je nje zbil. Več je i profesorim dostig bilo, i na više obiteljsku prošnju su toga gimnazialaka iz škole vanhitali. Ali i njegov otec je čudaj moral trpeti za radi svojega zločestoga sina, niti u jedni hiži su ga nē mogli kućegazdi trpeti; bez stana je ostal. Domonkoš vlastelinu se je to jako žalostno vidlo, i siromaskoga težaka s pet decami skupa je nutarvzel u svoju kuću i kvartiera je njim dal zabadao. Ali Padrocky-familija je nē bila zadovoljna s zabadao-kvartierom, nego uvijek su vlastelina mučili za penezne dare. Domonkoš je nazadnje se navolil ovo vekivečno prošnju, i to je rekel, ba bude iz njegve hize celo familiju vandel, ako ne budu velikoga dečka, tojest gimnazialaka na delo prijedli. Za ovu groznju se je jako razsrdil Padrockyov sin. U jednim prigodom je na dobročinitelja buknul, i njemu u oči kričal, da ga doli vpiči, ako vupa njegovoga ota iz hize van deti. Dečko je to i večkrat opetoval i kada su ga opominali, da na galge dojde, ako nekoga vmori, smejal se, i to je rekel: Ja sam još malodoban, mene ne budu kaštigali, makar nekoga vmorim. Mortik me spraviju u nekvu izpravljajuću školu, gde se morem nekvu mešturu učiti, i more iz mene pošten človek postati. Dečko je odlučil, da bude umorstvo sledil. Marcius 23-ga odvečer je u busiju stal, i kada je vlastelin polag njega išel, od zaja se na njega hitil i s nožom večkrat na šinjak vpičil. Domonkoš se je branil, ali nikaj nē mogel napraviti, ar dečko

je jaksi bil i na zadnjič je svojega dobročinitelja umoril. Gimnazialaka su uhitili. U celim Szegedu su s velikim sučutom prama Domonkoša.

— **Smrtna svadja u krčmi.** Več su od zdavnja jeden na drugoga srditi bili Béri Géza i Szakač Šandor nemešhögjesi momaki. U krčmi su uvijek iskali priliku, kaj se posvadiju. I vu minučem nedelju su u krčmi bili, gde su jeden drugoga hecali raznovrstni opazkami. Zabavljajući momaki su vidli, da se bude ovdje svadja pripravila, i zato su Béria s sobom izmamili. Jednomu momaku su na stan otišli, i tamo dalje pili. U jednim nepazljivim trenutku je Béri tam ostavil društvu, i nazajskočil u krčmu, gde je Szakač još se jako zabavljaj. Momaki su kesno spazili, da je nje Béri ostavil, i odmah su se žurili nazaj u krčmu. Kada su u krčmu stupili, vu sobi pri jednim stolu našli su Szakača — mrtvoga. Béri, kada se je nazaj povrnul u krčmu, črez svako rēč odzaja je dolivpičil Szakača, on pak je pobege. Krvnika su uhitili.

— **Jednoga pijanoga človeka smrt.** Mislic Ivan barkocksi poljodelavec se je marcius 21-ga dana u noći jako pijan spravljaj k domov. Put ga je prek Mura mosta vodil, ali nesretni človek je tak pijan bil, da je iz mosta u vodu bučnul. U vodi, tak se vidi, da je nazaj dobil svojega trežnosti, jer je za pomoć kričal. Na brežuljku u jednim melinu su još nē spavali i čuli su toga kriča. Dvė mornarski dečki odmah su se na čun spravili i prama glasu se žurili, ali kada su već sredine vode došli, Mislic već je izniknul u talase. Njegvo mrtvo telo su još nē mogli najti.

— **Kratke novosti.** Vu naši varmegjiji, na Gőcsej teritorijumu, u Barabašzeg obćini su lapora našli u zemlji. — U jednim francuzkim cirkusu Ahmed zvani oroslaukrotilac je nesrećen postal. Naime jeden oroslau ga je na smrt drapal. — U Budapeštu skretel kuga se rezširi. — Zubovič Fedor kapetan je u Nubii (Afrika) na oroslane vadasil, pri jedni vadasiji je iz jedne garaike hrbta tak nesretno doli bučnul, da je teške rane trpel. — U Indiji pestis, tojest črna smrt se jako rezširi. — Med škóritoiske siromake su sada 130 jezer kurrun skupaspravljene penezze rezdelili.

— **Strašna ogenjkatastrofa u New-Jorku.** Vu Ameriki, i to osobito u New-Jorku u zadnjim meseci su se višekrat strašne ogenjkatastrofe pripetile, kojim katastrofi su čudaj ljudi žrtvi postali. Marcius 26-ga dana je u New-Jorku veliki ogenj bil u jedni fabriki. Naime on dan u ovim varasu vu jednim deset katnim zidanici na sedmim katu, gde su celluloid-stvari bili pospravljeni, nekak se je eksplođeranje pripetilo, i ogenj se je na hitroma tak rezširil, da je cela zidanica za kratko vrėme u plamnu stala. U fabriki su jezeropetsto težaki delali, koji su u velikim strahu se žurili svoje življenje braniti. Jeu-drugoga je zgzazil, kada su si puta iskali, da čim predi dojdeju van na ulicu. Jesu bili i takvi muži, žene, koji su iz sedmoga kata doliskočili i koje je med putem smrt nē dostigla, težko su se oranili, i kakti nevolni su došli u špital. Do vezda po prilici dvėsto ljudi su u ovim ognju umrli, a više ga takvih, koji su se težko oranili. Katastrofu je nemarnost zrokuval.

— **Kralj u Budapeštu.** Iz Beča javiju, da bude naš kralj u majuš mesec prvi polovici u Budapešt dolazit, i ovdje črez tri tjedne se zadržaval. Pod ovim vremenah bude višekrat u budaiski kraljski palači dvorski obed.

— **Iz kraljske palače svratište.** Portugalski privremeni korman je odredil, da od prognane kraljske familije bivšu letosnju palaču za medjunarodnu svratištu bude preobrazil.

— **Kinezki herceg pri kralju.** Čaj-Čen kinezki herceg, koj bude kinezkomu cesaru u zastupstvo u London putuval englezkomu kralju na kurunenje, naputka je dobil, da nek pogleda onda magjarskoga kralja u Beču, i nemsčkoga cesara u Berlinu.

— **Nesreća u jedni tvornici.** U tork vu jutro u Budapeštu vu Goldberger zvanog farbarski tvornici je od jedne mašine remen Buttyka Marton 21. godine staroga težaka vlovil. Nesrečnomu človeku je lievu ruku mašina vanvtrgnula, dišnu ruku i obedve noge pak na više mestah potrla. Umiral je, kada su ga u Margit-špital odnesli.

— **Zgoreta obćinska hiža.** U Felsőšimand aradmegjejski obćini na obćinski hiži je ogenj nastal i zidanica je na čisloma zgorela. Vu ognju su znamenite pisme i vriėdnost papire zgorele. Kak se je ogenj nastal, to je nepoznato.

— **Taborski biskup se zahvalil.** Belopotoczki Kalman taborski biskup je od svoje službe zahvalil. Zrok je to, da je kralj nē njega za nagjvaradškoga biskupa imenoval, nego Szčhenyi Miklós grof giřorskoga biskupa.

Nekaj za kratek čas.

Sparanje.

Muž koj dojde iz krčme vu svoju hiži, veli svoji ženi: No žena morem ti reči da si hurma. Več je beli den pak još nisi sveču puhnula. Žena: Nikaj mi ne klafraj, ti guleš još je sveča pak si već pijan.

Pitanje.

Navučitel: Poveč mi Boltek koj človek je spametneši, koj spije pol litra žganice, ili pak koji 2 litre vina.

Boltek: Obedva su bedasteši.

Em. Kollay.

Znatizeljaj je pazljivo poslušal, kad na jedan krat pričme ona jasnije govori. »Moj Tonček« — šaptala je — »Cielog mog života sam te ljubila, a ti o tom nikaj nisi znao!« — Zatim se malo nasmieši, onak blaženog, kak da joj je to drago, da on o tom nikaj nije znao, a zatim šapče dalje: »Ah kak je to liepo, da sam konačno ipak s tobom sjedinjena, moj dragi Tonček... a jeli si i ti tako sretan kak ja?«

Staromu gospodinu su tekle suze niz lica. Sad mu je bila odkrivena tajna, o kojoj on niti pojma nije imal. Zato anda ova njezina skrb ljubavi kroz njezin celi život! A on nije nikaj opazil, sreća je nuz njega bila, a on ju je samo trebal rukom zgrabiti. — Sada, kad je prekasno, sad mu .se je pokazala. Potresen se spusti kraj postelje na koliena i pritisne svoje lice na dole viseću ruku bolestničinu i gorko zaplače.

Mokrina suzah, koje su joj na ruku padale, su ju iz njezinoga delirijuma probudile, ona odpre oči i prepoznal klečeca. Blaženi posmiešak razvedri njezino lice. »Jeli si Tonček ti? A zakaj se plačeš?« —

Pita ga ljubezno te ga milujuć rukom gladi po glavi.

»Draga Rozika« — hliče on — »ja te moram za odprošćenje prositi, da te nisam razmel niti spoznal, ali sada...«

»Kaj je sada?« — pretrgne ga naglo, gledeca ga u lice, kak da nekaj očekiva od njega.

»Sada si mi najdragše i najmilije, kaj samo zgubiti morem,« — odgovori on priguisvi suze. Blagi posmiešak preleti kroz lice Rozikino i ona sklopi oči, kak da sanja preliepu senju. Lahki tisak njezine ruke mu je govori, da na njega misli. »Ja — ti — liepo hvalim — Tonček« — došlo je mucajuć iz njezinih ustah — »anda — se — je — sreća — ipak — postavila!« Ona odpre oči te ga pogleda. Pogled bezkrajne ljubavi ga obuzme i ostane na njegovom licu, onda se polagano zaklope trudne vegje, a prsti, kojimi je rukz staroga gospodina bila obuhvaćena, razriješeni klonu i — Tonček je stal kraj mrtve Rozike.

— **Falusi csendélet.** Szászko fura véredeknek volt múlt hónap 18-án szemtanuja, amikor Treiber Balázsné, szövetkezve Cseh Józseffel és ennek nejevel, urát, Treiber Balázst megtámadta s alaposan elverte. Miután Treibernek súlyosabb természetű testi sértés is kijutott, Treiber a bíróságnál panaszt tett.

— **A Háztartás** tizenhetedik évfolyamának második negyede lép április 1-én. Erőben meggyarapodva, nivóban emelkedve prezentálódik az URAYNÉ HENTALLER LILLI szerkesztésében megjelenő lap. Rovatai felölelik a divatot, kézimunkát, gazdaságot, egészségügyet, a kerécsészetet, gazdaságot, baromfiéngyógyítást, szőlészetet, méhészetet, a tonyhát, a kamrát. A rovatokon kívül van a lapban novella, vers, regény és rejtély. A lap előfizetési árai mérsékeltek: egész évre 12 — korona. A kiadóhivatal (Budapest Aréna-ut 68) kivanatra szívesen küld ingyenes mutatványszámot.

— **Sorozás járásunkban.** A csáktornyai járás községei körjegyzőségek szerint a következő besorolás mellett kerülnek a sorozóbizottság elé. Május 11-én Csáktornya, Drávavásárhely nagyközségek s a drávacsányi körjegyzőség; 12-én a csáktornyavidéki s a viziszentgyörgyi; 13-án a drávanagyfalusi, muraszentmártoni és stridóvári; 15-én a belicai. muraszerdahelyi; 16-án a murasiklósi, bottornyai és felsőmihályfalvi körjegyzőség községeinek katonakötelese legénysége.

— **A Vasárnapi Újság** rendkívül érdekes képet mutat be az állami gyermekvédelem oltalma alatt álló gyermekek életéből, a Májusi fagy c. színdarabjáról, a Múcsnarak tavaszi kiállításáról, a német császár bécsi látogatásáról stb. Rákosi Viktor regénye, Kanizsai Ferenc novellája, stb. Junius történelmi tárcái írt, Erős Gábor és Magyar Gábor arcképe, egy Afrikában tartózkodó magyar társaság képe, tárcáikk a hétről stb. — A Vasárnapi Újság előfizetési ára negyedévre 61 koronára, a Világkrónika-val együtt hat koronára. (Budapest, IV. ker., Egyetem utca 4. szám).

— **Leugrott a vonatról.** Bergstein Jakob keresek utazó, múlt hó 15-én ahelyett hogy a vasvári vonatra ült volna, a Pragerhof felé vezető vonaton folytatta útját Csáktornyáról. Amikor tévedését észrevette, minden habozás nélkül leugrott a már sebesen robogó vonatról, úgy hogy majdnem a vonat kerekei alá került. A határrendőrség ezért Bergsteint a járásbíróhoz elé állította, ahol testi épség elleni kihágás címén a vakmerő ker. utazót pénzbírságra ítélték.

— **A távbeszélők névsora.** A kereskedelemügyi miniszter rendelkezése a távbeszélő előfizetőinek névsóra ezentúl két különálló füzetben adatik ki. Az egyik füzet a budapesti előfizetők betűsoros névsorát, a másik a többi hálózatok helynévét és előfizetőinek névsorát tartalmazza. E két névsorhoz, mely évenként június és december hónapokban jelenik meg, évenként négyezer pótfüzetet adnak ki. Ezekben kívül egy harmadik füzetet Schulhof Károly, nyomdatulajdonos fog szerkeszteni és kiadni és az annak egybeállításához szükséges adatokat is saját költségén gyűjteni. Ebbe a szaknévsorba a vállalkozók csak azokat iktathatják be, akik magukat oda felvételi kívánják. A szaknévsort minden távbeszélő előfizető a másik két névsorral együtt ingyen kapja. A szaknévsor végén a vállalkozók korlátlan mennyiségben hirdetések közölhet 40 betűig terjedő szöveggel 2, 70 betűig 5, 100 betűig 7 K díj mellett. A hivatalokat, állami és közigazgatási, jótékony célú egyesületeket a vállalkozó díjak szedése nélkül köteles a szaknévsorba felvenni. Az új névsorok első kiadása 1911. június hónapban jelenik meg.

A városi számadások. Csáktornya város tavalyi számadásából kitetszik, hogy a város közbiróváros 2030283:12, az alapok vagyona 56402:55 K-ra rüg. A közbiróvárosból ingatlanokra 1279695 K, értékpapirok 491200, jogértékekre (helypénzeszedési és vadászati jog) 202 ezer K esik. A szegény-alap 2087238, a kórházalap 3051548 K vagyonnal rendelkezik. A város tartozása 113281275 K-ra rüg s így a város tiszta tőzsvagyona 89767037 K értéket képvisel. Nagyobb be-

vételek: haszonbérék 73475:77, kamatok és osztalékok 23968:43, vágóhídi vágatási szemledjakk 4821, pótlékok 31542:14 K. Nagyobb kiadások: fizetésekre 22084, világitásra 6493:98, iskolákra 15728, szegények segélyezésére 1250, egyleteknek 1680, kórház-alapra 880, utakra, hidakra 2141, laktanya után 52104 K stb.

— **Adományok.** A Csáktornyai Takarékpénztár 30, a Muraközi Takarékpénztár 20 K-t volt szíves folyósítani a tanonciskola kiválóbb tanulóinak megjutalmazására, amiért hálás köszönetet mond Zrínyi Károly ip. tan. isk. igazgató.

— **A népszámlálás eredménye.** A statisztikai hivatal jelentése szerint a Magyar birodalomnak január elsején 20850678 lakosa volt, amiből az anyaország 18231387 lélek esik. A tízévalatti szaporodás másfél millióra rüg, ami 83%-nak felel meg. A természetes szaporodás eredményét történt összehasonlítás után megállapították, hogy körülbelül 673 ezerre tehető a népszűzés, ami az Amerikába való kivándorlásból kifolyólag a magyar birodalom népességét érte. Az ország legnépesebb területe a Duna-Tisza köze (Budapest közetkeztében), amelynek két vármegyében 3 millió 700 ezer lakos lakik. Utána a Dunántul következik több mint 3 millió lakosával. Zalavármegye lakossága 465985 lelket tesz ki s ez alapon az országban a hatodik helyet tölti be. (Pest, Bacsodrog, Torontál, Bihar, Zágráb vármegyék után következik). A vármegyék közül a legnagyobb szaporodást Pestvármegye (25.9%), a legkisebbet Szepes vármegye (0.1) érte el; a törvényhatósági városok közül legjobban szaporodott Marosvásárhely (29.8%), legyöngyöbb szaporodása Sopronnak (0.7) volt. A szomszéd Varasznak 13444 lakosa van (4%).

— **Szoborsorjegyek.** A szabadságban jelzett sorszhuzást akadályok miatt el kellett halasztani f. évi május 14-re. Tudatevőleg három szobormintát sorolt ki a bizottság. A meghívók mellett két-két sorsjegyet kiküldött a bizottság a vidéken lakó urakhoz is. Egy-egy jegy ára 50 fillér. Igen kéri a bizottság azokat az urakat, sziveskedjenek, vagy a két jegy árát, az 1 koronát, vagy pedig a két jegyet elküldeni Zalaegerszegrre, a szoborbizottsághoz, mert e nélkül igen bajos lenne az elszámolás.

— **Közmerleg.** Csáktornya nagyközség egy régen óhajtott intézményt létesített, ugyanis az u. n. Szénalátnon egy közmerleg állított fel, amely e hóban történt hitelesítése után március 15-én a használatnak átadott. Ez a mérleg a közönség rendelkezésére áll, melyen a megállapított mérlegdíjak lefizetése ellenében szarvasmarhák, sertések, gabonaművek és takarmányfélék a nap bármely részében megmérhetők. A díjak a további beszerzendő információkig egyelőre a következőkben állapították meg: gabona zsákokban 50 kg-ig 4 f, azontul métermázasánként 8 f; élő állatok (sertés, borjú, juh) a q 10 f, nagyobb állat (tehén, ökör, bika) a drb. 40 f; takarmány szeke-reként 15 q-ig 60 f, azonfölül minden q 4 f. — A mérleg kezelésével a város képviselőtestülete részéről Fink Ferenc kereskedő bízott meg.

178 és 179 sz. 1910.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. tc. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csáktornyai kir. járásbíró-ság 1911. évi V. 138 148/3 sz. végzése következtében V. Leposcha peltai és Michel Barthel és társa becsi cég javára 18 kor. 20 fill. és 605 kor. 18 fill. s jár. erejéig

foganatosított végrehajtás alkalmával lefoglalt és 3411 K becsült női ruhavászon, pléh edények, fűszerárú és üzleti felszerelvényekből álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a csáktornyai kir. járásbíró-ság 1911. V. 138 148/3 számú végzése folytán 18 K 20 fill. és 605 K 18 fill. s járuléki erejéig Felsőmihályfalván leendő eszközlésére

1911. évi április hó 6-ik napjának d. e. 9 órája

határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. LX. tc. 107. as 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legelőbbet ígérőnek becsáron alul is elfogadják adatni.

Ezen árverés Szadnik és Kraker, Csáktornyai Takarékpénztár, Gizella Gőzmalom r. t., Brüder Slavits és Pirchan Gusztáv cég végrehajtók érdekében szintén megtartatni fog.

Csáktornya, 1911. március 26. 587

207/tk. 1910 Arverési hirdetmény.

A csáktornyai kir. járásbíró-ság közhírré teszi, hogy Thassy Kristóf zalavármegyei tiszti főügyész által képviselt m. kir. kincstár végrehajtónak Sircs Mária férj. Kristofics Menyhértnek csáktornyai lakos végrehajtást szenvedett elleni 305 kor. 98 fill. 16ke s jár. iránti végrehajtási ügyében az árverést az 1881. XLtc. 144. és 146 §-ai alapján elrendelt, minek folytán végrehajtónak 305 kor. 98 fill. 16ke, ennek 1908. évi július hó 6-tól járó 5% kamatai 15 kor. 60 fill. végrehajtás kérelmi 19 kor. 45 fill. árverés kérelmi és a még felmerülő költségekből álló követelés kielégítése végett a nagykánizsai kir. törvényszék és a csáktornyai kir. járásbíró-ság területéhez tartozó s a csáktornyai 1177 szlybven 188/ó/1/e/2/a/2/b hrsz. egész ingatlan 1648 kor. becsáron

1911. évi április hó 22-ik napjának d. e. 9 órákor

ezen telekkönyvi hatóságnál Thassy Kristóf zalavármegyei tiszti főügyész zalaegerszegi felpelersi ügyvéd vagy helyettese közbenjöttével megtartandó nyilvános bírói árverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár a fentebb kitelt becsár melynek 2/3-nál alacsonyabb áron az ingatlan el nem adható.

Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10% át készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldött kezéhez letenni és pedig 164 kor. 80 fill.

Vevő köteles a vételárat három egyenlő részben, megpedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedésétől számítandó 15 nap alatt a másodikat ugyanattól 30 nap alatt, a harmadikat ugyanattól 45 nap alatt minden egyes vételári részlet után az árverési naptól számítandó 5% kamatokkal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen és módozatok szerint lefizetni.

Csáktornya, 1911. január 30. 589

Hirdetések felvételnek

e lap kiadóhivatalában.

Kalmár és Engel

Motor és Gépgyár

Városi raktár és iroda: V. Lipót-Körút az **BUDAPEST** IV. Úteg-utca 19. Világhírű! Eredeti! „Benz”

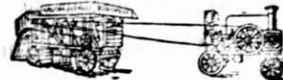
Salvógázmotor telep. - A jelenkor legolcsóbb üzeme „Benz” nyersolajmotor.

DIESEL **RENDSZER**

Elismert legjobb gyártmány.

Ajánlja benzin-lokomobilos cséplőkészleteit, melyek bámulatos egyszerű szerkezetűek.

Teljes iótállás, kedvező fizetési feltételek. - Költségvetés és árjegyzék ingyen és bérmentve.

STOCK - COGNAC MEDICINAL

szavatolt valódi borpárlat

Camis és Stock

gőzpároló telepéből,

Barcola.

COGNAC-gőzfőzde, állandó hivatalos vegyi ellenőrzés alatt.

Kapható minden jobb üzletben!

Szőlőoltvány eladás!

Aki egészséges, olcsó szép szőlőt akar, bizalommal forduljon

Vityé Miklós

lelkismeretesen vezetett oltványtelepéhez

Ós-Csanádon (Torontálmogyó)

ahol szokvány minőségű, I. rendű fás, gyökeres és sima zöldoltványok, bor- és csemegefajok, valamint amerikai sima és gyökeres szőlővesszők, nemkülönbön ugyanszón fajok II. rendű osztályzatban a legolcsóbb árban kaphatók. Szőlőültetvények külön e célra választott fajok. Orpington fajbaromfi tenyésztés. Előjegyzések őszi és tavaszi szállításra elfogadottnak.

Gyümölcsfa- és rózsaoztványokban nagy választék. Faj- és árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve. A számos elismerésvévl közöl íten csak egy: Veszprém, 1910. szeptember 27.

Tisztelt Uram! Az Önndt rendelt és vásárolt gyökeres szőlővesszővel igen meg vagyok elégedve, mert úgy gyökere, mint vesszeje kitűnően sikerült és mind jól megérett.

Tisztelettel vagyok: **Benkő István.**

903 12-12

Csak

ANIMO

pezsgőt
igyunk!

Hazai gyártmány!
Kellemes üdítő ital!

971 21-4

Bayer Vineze utóda féle

Kugler sütemény

nálam állandóan kapható. Megrendelésre házhoz küldöm.

Telefon 36 szám. 591 10-12

Herczog Sándor vasuti vendéglős.

Nagy választék
fa és érczkoporsókban
továbbá
sirkoszorokban.

Igen jutányos árak!

Prostenik Gusztáv
Csáktornya. 547 8-10

Figyelmeztetés!

Az utóbbi időben a mi kítűnő és igen kedvelt szivarka hüvelyűnkét a

RIZ ABADIE-t

sokféleképen utánozzák és hozzák forgalomba, miért is kérjük tisztelt vevőinket az **ABADIE** névre különösen ügyelni. Óvakodást ajánlunk minden silány árúval szemben, mivel ezeket a törvény teljes szigorával fogjuk üldözni. **Société des Papiers Abadie.**

Első bécsi lérlt-, női és gyermekruha raktár

R. Rosenberger (ezelőtt Alois Kürschner)

VARÁZDIN, Dráva-utca 3.

Értesítés. Van szerencsem a n. é. közönség b. tudomására adni, hogy különben is **dúsan felszerelt raktáramat, válogatott újdonságokkal u. m.: női paletók, kabátok, kosztümök, aljak, átvétők és kimonó gallérok, továbbá férföltönyök, felöltők, mindennemű gyermekruhák nagy mennyiségével láttam el, úgy hogy azon kellemes helyzetben vagyok:**

szolid jutányos árért, igen jeles árútt adhatni.

Szíves megrendeléseiket kérve, maradok

971 3-4

kiváló tisztelettel

R. Rosenberger (ezelőtt Alois Kürschner).

477/tk. 911. I. Árverési hirdetmény.

A csáktornyai kir. járásbíróság közhírré teszi, hogy Wollák Rezső csáktornyai ügyvéd által képviselt Csáktornyai Takarékpénztár végrehajthatónak Ritonya Mihály és neje Gregorinosias Orsolya szentorbánhegyi lakos végrehajthatás szenvedett elleni 3000 kor. tőke s jár. iránti ügyében az árverést az 1881. LX. t. cz. 144. 146. §§-ai alapján elrendelte, minek folytán végrehajthatónak 3000 kor. tőke ennek 1910. évi február 2-ától járó 5% kamattal 34 kor. 80 fill. hátr. per. 42 kor. árverés kérelmi és a még felmerülő költségekből álló követelés kielégítése végett a nagykanizsai kir. törvényszék és a csáktornyai kir. járásbíróság területéhez tartozó s a szentorbánhegyi 529 sz. tjkvben 150/a 4 hrsz. egész ingatlanra 2000 kor. becsáron, az u. o. 529 sz. tjkvben 150/a 6 hrsz. egész ingatlanra 600 kor. becsáron

1911. évi május hó 3-ik napjának délelőtt 9 órakor

Szentorbánhegy községházánál Wollák Rezső csáktornyai ügyvéd vagy helyettese közbenjöttével megtartandó nyilvános bírói árverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár a becsár, a melynek felénél 150/a 4 hrsz. 1/3-nál alacsonyabb áron pedig a másik ingatlan el nem adható.

Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy ovadékképes papírban a kiküldött kezehez letenni és pedig 200 kor. és 60 koronát.

Vevő köteles a vételárat három egyenlő részletben még pedig az első az árverés jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt, a másodikat ugyanattól számított 30 nap alatt, a harmadikat ugyanattól számított 45 nap alatt minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számítandó 5% kamatokkal együtt az árverési feltételben meghatározott helyen és módozatok szerint fizetni.

Csáktornya, 1911. február 7. 586

Fűszer- és csemegekereskedésben

2 segédi állás

betöltendő.

Ajánlatok e lap kiadóhivatalában adandók le.

588 1

Gabona árak. — Cenna listka.

mmássa	1 m.-cent,	kor. fill.
Buza ~~előrend~~	Pšenica	21.50 —
Rozs	Hrz	14.00 —
Árpa	Jetmen	14.00 —
Zab	Zob	15.50 —
Kukoricza	Kuruza suha	13.00 —
Fehér bab új	Grah beli	19.00 —
Sárga bab	„ zuti	17.00 —
Vegyes bab	„ zmésán	16.00 —
Kendermag	Konopljeno seme	21.00 —
Lenmag	Len	24.00 —
Tökmag	Košćice	24.00 —
Bükköny	Gralorka	13.00 —

Császárfürdő Budapest. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irigal-masrend tulajdona. Előrangú kén- és hévízgyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdő, iszapborogatások, uszodák külön hölgyek és urak részére. Török-, kő- és márványfürdők; hőlég, szénasavas- és villamos-vizfürdők. A fürdők kitünő eredménnyel használhatók főleg csúszos bántalmaknál és idegbajok ellen. Ivó-kúra a légzőszervek hurutos eseteiben s altesti pangásoknál. 200 kényelmes lakozoba. Szolid kezelés, jutányos árak. Gyógy- és zenédj nircs. Prospektust ingyen és bérmentve küld

AZ IGAZGATÓSÁG.

„Mi-i-t?” - Papa megengedte! Hisz valódi JACOBI-féle Antinicotin-cigaretta-hüvelyek fadobozban!

Vigyázzon! Csakis a „JACOBI” jelzéssel valódi! Minden fadoboz érdekes Röntgen-képeket tartalmaz.

546

Köhögés

rehedtség, hatarus, elnyálkásodás görcsös- és számarköhögés ellen ne vegyünk semmi mást, mint az igen izletes

Kayser-féle mell-karamellákat

„a három fenyővel”

Magánorvostól és orvosoktól érkezett hölgy-zóileg hiteltelített elismerő iratok és bizonyítványok mutatják a biztos sikert.

Csomagja 20 és 40 fillér. 1 doboz 60 fillér.

Csáktornán kapható:

Pethő Jenő gyógytárában.

A jövő szőlője!

Mindenki beismerte már, hogy a

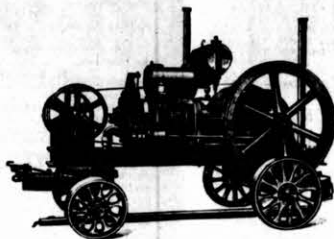
Delaware szőlő

csakugyan felülmúlhatatlan bortermő, erős ödes bort ad, nem rothad, korán ér, sem olaj, sem permetszert nem szükséges. A leírását annak hogyan kell a gyökerezést elősegíteni, minden vendéknek a szállítmányal elküldöm, ezen eljárás mellett mind megkapták. Sima vessző százanként 6 korona, ezer darab 50 koronáért elsőosztály, másodosztály 30 koronáért kiváló tiszta fajban 10%, előleggel megrendelhető. Készlet még 20 ezer.

Jedlicska István Zenta, szőlőtelep tulajdonos.

„Minden tekintetben utolérhetetlen a világhírű”

eredeti „OTTO” motorok

benzin-benzol-petrolin-szivógáz-üzemre és

LOKOMOBILOK

LANGEN & WOLF WIEN

Laxenburgerstrasse 53

573 3-96

A Budapesti Asztalos Ipartestület védnöksége alatt álló

BUTORCSARNOK

ÉS HITELSZÖVETKEZET

az Orsz. Közp. Hitelszövetkezet tagja.

12 éve fennáll, felhívja a n. é. bútorvásárló közönség figyelmét, hogy VIII., József-körút 28. sz. (Bérekocsis-útca sarok, valamint IV. kerület, Ferenciek-tere

1. szám. (Királyi bérpalota) ujonnan átalakított helyiségeiben rendezett

lakásberendezési kiállítás

megtekintésére, raktárunk, mely a legnagyobb az országban, a legegyszerűbből a legnagobb kivitelű, művészek által tervezett és szakkbizottság által felülvizsgált bútorokból áll, teljes lakásberendezéseket művészi tervek szerint készítünk, minden darab jótállás mellett adatik el.

934 15-16

Sommer Sándor ezelőtt Fischer László

szállítási vállalat, Zalaegerszegen

elvéllal bárhová, átköltözködések, új, tiszta, kárpitozott bútor-szállító kocsiában.

580 2-3

Jól jár a ki férfiruha- és divatcikkeit Nádasi József férfizabó- és divatárú kereskedésében szerzi be.

(Csáktornya, Petőfi-útca.)

Ingek, gallérok, kézelők, nyakkendők, harisnyák stb. stb. nagy választékban.

Férfiruha 20 koronától feljebb.

575 3-*

Gyermekruha 4 koronától feljebb.

„Brüssel & Buenos Aires 1910: 3 Granda-Priz”.

R. WOLF **MAGDEBURG-BUCKAU**

Képviseleje:

Boros Artur okl. gépészmérnök, BUDAPEST, VI., Teréz-körút 29.

Járkeresek és helyhez kötött telített és szabadalmazott túlhevített gőzzel működő lokomobilok

WOLF eredeti szerkezete 10—800 lóerőig.

Az Ipar és mezőgazdaság leggazdaságosabb, legtartósabb és legmegbízhatóbb üzemgépel.

Összgyártás 760.000 lóerőn felül

Kalmár és Engel

Motor és Gépgyár

Városi raktár és iroda: **BUDAPEST IV. Úteg-utca 19**
V. Lipót-Körút sa Világhírű! Eredeti! „Benz”

Savdégzőmotor telep. - A jelenkor legolcsóbb üzemű „Benz” nyersolajmotor.

DIESEL

RENDSZER

Elismert legjobb gyártmány.

Ajánlja benzín-lokomobilos cséplőkészleteit, melyek bűmulus egyszerű szerkezetűek.

Teljes időtállás, kedvező fizetési feltételek. - Költségvetés és árjegyzék ingyen és bérmentve.

STOCK-COGNAC MEDICINAL

szavatolt valódi borpárlat

Camis és Stock

gőzpároló telepéből,

Barcola.

COGNAC-gőzfőzde, állandó hivatalos vegyi ellenőrzés alatt.

Kapható minden jobb üzletben!

Szőlőoltvány eladás!

Aki egészséges, olcsó szép szőlőt akar, bizalommal forduljon

Vityé Miklós

lelkismeretesen vezetett oltványtelepéhez

Ős-Csanádon (Torontálmező)

ahol szokvány minőségű, I. rendű fás, gyökeres és sima szőlőoltványok, bor- és csemegefajok, valamint amerikai sima és gyökeres szőlővesszők, nemkülönben ugyanazon fajok II. rendű oltványzatban a legelső években arban kaphatók. Szőlőültetvényeknek külön e célra választott fajok.

Orpington fajbaromfi tenyésztés. Előjegyzések őszi és tavaszi szállításra elfogadhatók.

Gyümölcsfa- és rózsaoztványokban nagy választék.

Faj- és árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

A számos elismerőlevél közül ilyen csak egy:

Veszprém, 1910. szeptember 27.

Tisztelt Uram! Az Önnel rendelt és vásárolt gyökeres szőlővesszővel igen meg vagyok elégedve, mert úgy gyökere, mint vesszeje kitűnően sikerült és mind jól megérett.

Tisztelettel vagyok:
Benkő István.

908 12-12

Csak

ANIMO

pezsgőt
igyunk!

Hazai gyártmány!
Kellemes üdítő ital!

971 21-*

Bayer Vinceze utóda féle

Kugler sütemény

nálam állandóan kapható. Megrendelésre házhoz küldöm.

— Telefon 36 szám. —

Herczog Sándor vasúti vendéglős.

Nagy választék
fa és érczkoporsókban
továbbá
sirkoszorúokban.

Igen jutányos árak!

Prostenik Gusztáv
Csáktornya.

547 8-10

Figyelmeztetés!

Az utóbbi időben a mi kitudó és igen kedvelt szivarka hüvelyűnket a

RIZ ABADIE-t

sokféleképpen utánczzák és hozzák forgalomba, miért is kérjük tisztelt vevőnket az **ABADI** névre különösen ügyelni. Óvakodást ajánlunk minden silány áruval szemben, mivel ezeket a törvény teljes szigorával fogjuk oldozni.

Société des Papiers Abadie.

Első bécsi férfi-, női és gyermekruha raktár

R. Rosenberger (ezelőtt Alois Kürschner)

VARÁZDIN, Dráva-utca 3.

Értesítés. Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására adni, hogy különben is **dúsan felszerelt raktáramat, válogatott újdonságokkal u. m.: női palétók, kabátok, kosztümök, aljak, átvétők és kimonó gallérok, továbbá férföltönyök, felöltők, mindennemű gyermekruhák nagy mennyiségével láttam el, úgy hogy azon kellemes helyzetben vagyok:**

szolid jutányos árért, igen jeles árú adhatni.

Szíves megrendeléseiket kérve, maradok

kiváló tisztelettel

571 8-6

R. Rosenberger (ezelőtt Alois Kürschner).

477/ük. 911. I. Árverési hirdetemény.

A csáktornyai kir. járásbíróság közhírré teszi, hogy Wollák Rezső csáktornyai ügyvéd által képviselt Csáktornyai Takarékpénztár végrehajtónak Ritonya Mihály és neje Gregorinésias Orsolya szentorbánhegyi lakos végrehajtást szenvedett elleni 3000 kor. tőke s jár. iránti ügyében az árverést az 1881. LX. t. cz. 144. 146. §§-ai alapján elrendelte, minek folytán végrehajtónak 3000 kor. tőke ennek 1910. évi február 2-ától járó 5% kamattal 34 kor. 80 fill. hátr. per. 42 kor. árverés kérelmi és a még felmerülő költségekből álló követeles kielégítése végett a nagykanizsai kir. törvényszék és a csáktornyai kir. járásbíróság területéhez tartozó s a szentorbánhegyi 529 sz. tjkvben 150/a 4 hrsz. egész ingatlanra 2000 kor. becsáron, az u. o. 529 sztkvben 150/a 6 hrsz. egész ingatlanra 600 kor. becsáron

1911. évi május hó 3-ik napjának délelőtti 9 órakor

Szentorbánhegy községhezánál Wollák Rezső csáktornyai ügyvéd vagy helyettese közbenjölével megtartandó nyilvános bírói árverésen eladatni fog.

Kiküldési ár a becsár, a melynek felénél 150/a 4 hrsz. 1/3-nál alacsonyabb áron pedig a másik ingatlan el nem adható.

Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy ovadékkepes papírban a kiküldött kezéhez letenni és pedig 200 kor. és 60 koronát.

Vevő köteles a vételért három egyenlő részletben még pedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt, a másodikat ugyanattól számított 30 nap alatt, a harmadikat ugyanattól számított 45 nap alatt minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számítandó 5% kamatokkal együtt az árverési feltételben meghatározott helyen és módozatok szerint fizetni.

Csáktornya, 1911. február 7. 586

Fűszer- és csemegekereskedésben

2 segédi állás

betöltendő.

Ajánlatok e lap kiadóhivatalában

adandók le.

688 1

Gabona árak. — Csienszita.

mmáza	1 m.-cent.	kor. fill.
Buza elsőrendű	Pšenica	21.50 —
Rozs	Hrz	14.00 —
Árpa	Jecmen	14.00 —
Zab	Zob	15.50 —
Kukoricza	Kuruza suha	13.00 —
Fehér bab új	Grah beli	19.00 —
Sárga bab	„ zuti	17.00 —
Vegyes bab	„ zmesan	16.00 —
Kendermag	Konopijeno seme	21.00 —
Lenmag	Len	24.00 —
Tökmag	Koščice	24.00 —
Bükköny	Grahorka	13.00 —

Császárfürdő Budapest. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmasrend tulajdona. Elsőrangú kénes hővízű gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdő, iszaporogtatások, uszodák külön hölgyek és urak részére. Török-, kő- és márványfürdők; hőlég, szénsavas- és villamos-vizfürdők. A fürdők kitünő eredménnyel használhatók főleg csúszos bántalmaknál és idegbajok ellen. Ivó-kúra a légzőszervek hurutos eseteiben s altesti pangásoknál. 200 kényelmes lakozoba. Szolid kezelés, jutányos árak. Gyógy- és zenédij nincs. Prospektust ingyen és bérmentve küld.

AZ IGAZGATÓSÁG.

„MI-I-T?” - Papa megengedte! Hisz valódi JACOBI-féle Antinicotin-cigaretta-hüvelyek fadobozban!

Vigyázzon! Csakis a „JACOBI” jelzéssel valódi! Minden fadoboz érdekes Röntgen-képeket tartalmaz.

551 7—20

Köhögés

546

rekedtség, hatarus, elnyálkásodás görcsös- és számarköhögés ellen ne vegyünk semmi mást, mint az igen ízletes

Kayser-féle
mell-karamellákat

„a három fenyővel”

Magasoktól és orvosoktól érkezett közjegyzőleg hiteltelített elismerő iratok és bizonyítványok mutatják a biztos sikert.

Csomagja 20 és 40 fillér. 1 doboz 60 fillér.

Csáktornyán kapható:

Pethó Jenő gyógytárában.

A jövő szőlője!

Mindenki beismerte már, hogy a

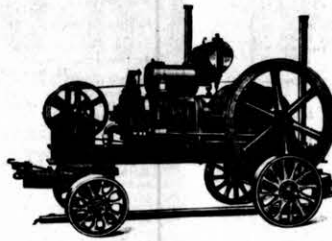
Delaware szőlő

csakugyan felülmúlhatatlan bortermő, erős ídes bort ad, nem rohad, korán ér, sem oltani, sem permetezni nem szükséges. A leírását annak hogyan kell a gyökerezést elősegíteni, minden vevőnek a szállítmánnyal elküldöm, ezen eljárás mellett mind megfakadt. Sima vessző százanként 6 korona, ezer darab 50 koronáért elsőosztály, másodosztály 30 koronáért kiváló tiszta fajban 10%, előleggel megrendelhető. Készlet még 26 ezer.

Jedlicska István Zenta, szállótelep tulajdonos.

„Minden tekintetben utolérhetetlen a világhírű”

eredeti „OTTO” motorok

benzin-benzol-petrolin-szivógáz-üzemre és

LOKOMOBILOK

LANGEN & WOLF WIEN

Laxenburgerstrasse 53

573 3-96

A Budapesti Asztalos Ipartestület védnöksége alatt álló

BUTORCSARNOK

ÉS HITELSZÖVETKEZET

az Orsz. Közp. Hitelszövetkezet tagja.

12 éve fennáll, felhívja a n. é. bútorvásárló közönség figyelmét, hogy VIII., József-körút 28. sz. (Bércsics-útca sarok, valamint IV. kerület, Ferenciek-tere

1. szám. (Királyi bérpalota) ujonnan átalakított helyiségeiben rendezett

lakásberendezési kiállítás

megtekintésére, raktárunk, mely a legnagyobb az országban, a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelű, művészek által tervezett és szakkbizottság által felülvizsgált bútorokból áll, teljes lakásberendezéseket művészi tervek szerint készítünk, minden darab jótállás mellett adatik el.

934 10-16

Sommer Sándor ezelőtt Fischer László

szállítási vállalat, Zalaegerszegen

elvéllal bárhová, átköltözködések, új, tiszta, kárpitozott bútor-szállító kocsiában.

580 2-3

Jól jár a ki férfiruha- és divatcikkeit Nádasi József férfinabó- és divatárú kereskedésében szerzi be.

(Csáktornya, Petőfi-útca.)

Ingek, gallérok, kézelők, nyakkendők, harisnyák stb. stb. nagy választékban.

Férfiruha 20 koronától feljebb.

Gyermekruha 4 koronától feljebb.

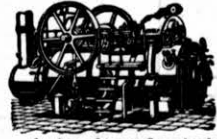
575 3-*

„Brüssel & Buenos Aires 1910: 3 Grand-Prix”

R. WOLF **MAGDEBURG-BUCKAU**

Képviselője:
Boros Artur okl. gépészmérnök,
BUDAPEST, VI., Teréz-körút 29.

Járkeresek és helyhez kötött telített és szabadalmazott túlhevített gőzzel működő lokomobilok

WOLF eredeti szerkezete 10—800 lóerőig.

Az ipar és mezőgazdaság leggazdaságosabb, legtartósabb és legmegbízhatóbb üzemgép.

Összegyártás 760.000 lóerőn felül

